

**Let Not The Light  
Of Freedom  
Be Extinguished!**



Serving in Ohio and Nationwide, over 200,000 American-Slovenians  
Vol. 99 — No. 5 (USPS 024100)

# AMERICAN HOME

## AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

AMERIŠKA DOMOVINA, JANUARY 30, 1997

ISSN Number 0164-68X

60¢

### Remembering the legendary Janez Janež

By Rev. Francis  
Rebol, M.M.

TAIWAN, R.O.C. — As I sit here, in front of Dr. Janez Janež's grave (his name in Chinese: *Han I-su*) in Loutung, northern Taiwan, on the sixth anniversary of his burial, I remember so many good deeds he performed for these people.

I am grateful to have known him and been his friend for over 40 years. For me it was a privilege to be associated with this saintly Slovenian medical lay missioner. His entire life was a sacrifice for the people he served his last 40 years here on Taiwan. I still remember his motto which he told me so many years ago, "I came to give, not to take."

There are many, many baskets of flowers around the grave given by the grateful former patients of his. There are also some vigil lights presented by non-Chinese patients, especially Fathers, Brothers, and Sisters. All wishing, "May he rest in peace." — In their hearts they wish him the highest honor on the altar — that he may be declared a saint by God and the church, whom he served so well. This is also my wish to declare Dr. Janež among the saints in heaven — the first Slovenian lay missionary in China and Taiwan.

As I sat there, a limousine came by and an elderly lady stepped out and went to Dr. John's grave to pray. Her driver brought two large baskets of flowers and two candles, bigger than our Easter candles. He put them at the side of the grave and lit them.

After praying for a while, she turned to me and said,



"He was a saint here on earth; now I pray he is a great saint in heaven."

I told her I came from the same country as Doctor Janež did — Slovenia. She told me her life story. — "Some 30 years ago, when Taiwan was just beginning to shed off poverty, her husband died and left her five children, four sons and one daughter. She herself became ill. When no other doctor could help her, her sons brought her to the 'miracle worker' in northeastern Taiwan, Loutry's St. Mary's Hospital.

Other doctors said that her case was hopeless, but Dr. Janez cured her and put her back "on her feet."

She and her children worked very hard. Today the family owns two factories: one here on Taiwan and one on the mainland of China. They are very well off now and are generous to others less fortunate. The family attributes their good fortune to Dr. Janez who restored their mother's health, and gave her back to the family.

Dr. Janez Janež deserves to be on the altar of the Saints. The Holy Father, John Paul II, when he visited our native land Slovenia, mentioned him by name

along with the other great Slovenians like Bishop Anton Martin Slomšek, and the great and revered Slovenian missionary Bishop Frederick Baraga, etc.

As I look at all the flowers and candles around the grave, I know that he will never be forgotten by these people.

Good-bye, my friend, may you "Rest in Peace!"

Francis Rebol, M.M.  
Catholic Mission  
Peitou,  
Taiwan, R.O.C. 521  
Tel.: 048-882155

### Slovenian-American astronaut on Russian station

Dr. Jerry Linenger, whose heritage on his mother's side is Slovene, is an astronaut on his second space flight. He will spend the next four months on the Russian space station Mir. Dr. Linenger, who is an epidemiologist, was born January 16, 1955, and grew up in the Detroit area.

His maternal grandparents came to America from Slovenia in the 1920's. His grandmother, Frances Pusave, lives in the Chicago area. Though more than 90 years old, she attended the launch of the shuttle Atlantic at Cape Canaveral two weeks ago.

Dr. Linenger first flew in space on the shuttle Discovery. That flight took place from September 9 to 20, 1994. Soon after, Dr. Linenger and his wife and son went to Russia, where he prepared for almost a year and a half for his current flight. On his return to the United States after that training, last summer, he stopped off in Slovenia to visit his relatives.

Note: A photo and article from the Delo newspaper on Dr. Linenger are in the Slovene section of today's American Home.

R.M. Susel

# Franzendorf

Družina in Dom Fotow

Koroški Grafiti, (Carinthian style). Bilingual intolerance blots out the Slovenian name of the Slovenian village. Many times in some places the Slovenian language is not desired in Germanized Austria.

### Eleanor, Louis Prijatel mark 50<sup>th</sup>



Left to right, Clarence Turk, (honorees) Louis and Eleanor Prijatel, and Violet Vihtelic.

Eleanor and Louis Prijatel of Willoughby Hills, Ohio celebrated their 50th wedding anniversary on Nov. 16th with a family dinner at Sterle's Slovenian Country House Restaurant in Cleveland.

They were married on Nov. 16, 1946 in St. Vitus Church. Clarence Turk of Euclid, was the Best Man, and Louise Toth, presently of California, was the Maid of Honor. Violet Vihtelic was the Bridesmaid, and the late Elmer Turk was an Usher.

The Prijatels are the parents of Diane Prijatel and Robert (wife Jan) Prijatel. Grandchildren include seven-year-old Jenna, five-year-old Brian and eight-month-old Jason Prijatel.

Congratulations to all!

### Szutowicz, Burgar engagement

Mrs. Michael Szutowicz, of Ephrata, PA, announces the engagement of her daughter, Mara A. Szutowicz, of Arlington, VA, to Marko L. Burgar of Atlanta, GA.

The bride-to-be is a graduate of Ephrata High School and a Phi Beta Kappa graduate of Lafayette College, Easton, PA. She received her Juris Doctor from Emory University School of Law, Atlanta, and is an attorney with the law firm of

Keller & Heckman, Washington, DC.

Her fiancé is the son of Mrs. Ludvik Burgar, Bratenahl, OH. He graduated from Saint Anthony's High School, Huntington, Long Island, NY, the University of Notre Dame, South Bend, IN, and Emory University School of Law. He is a prosecutor in the Atlanta City Solicitors Office.

A July 1997 wedding is planned.



Cracking a secret code? If the high-frequency letters ETOANIRSH occur very often, you can assume you are dealing with a transposition cipher in which the letters remain the same but are rearranged in a new pattern. On the other hand, the repeated appearance of low-frequency letters indicate that a message has been written in a substitution code, according to cryptologists.



Some people say they don't like junk mail. But I don't mind it.

Third class mail is usually full of cheer, and hardly ever brings bad news. I call it happy mail.

Soon it will be February and that means—the 1997 Christmas catalogues will soon be arriving. They're full of pictures of wonderful clothes and unique items. They show the latest fashions and how we'll look if we decided to quit eating french fries and other fatty foods.

About this time of year we also receive vacation brochures describing wonderful places we can visit when the weather is sunny and warm.

Then there are the non-profit news items. I receive brief letters from the Catholic War Vets about their upcoming meetings and the latest activities of the club such as who won the pool tournament.

Each month a catalogue of books comes in the mail describing the hundreds of selections. If I want the latest book all I have to do is—nothing. It automatically comes in the mail. I can read the various titles offered for sale, and at my leisure I can browse through each little synopsis.

Then every once in a while I receive a 10-page booklet which tries to scare me about the stock market, but at the end relieves my fears by assuring me that if I

purchase their monthly newsletter I have nothing to worry about because they have all the answers.

In January there is always a very personal letter informing me that I may have won \$20 million. All I have to do is put a stamp on the self-addressed return post card and drop it in the mail box to find out—and if, by the way, I wish to purchase some magazines, there are hundreds to choose from—at considerable discount.

These letters are very *personal*. For example it may state, "Congratulations Mr. James V. Debevec of Richmond Heights, Ohio. You may already be a winner, Mr. James V. Debevec of Richmond Heights, Ohio. And may not even realize it. But you'll never know Mr. James V. Debevec of Richmond Heights, Ohio, unless you do something on your part. You have to return the enclosed card, Mr. James V. Debevec of Richmond Heights, Ohio. This goes on for four pages..." And I reason, "Gee, this letter is really meant for me and no one else, because they have my very own name and city strategically inscribed throughout the dispatch."

Then I think, "Imagine that—this message was sent by Johnny Carson's most famous sidekick, a man who doesn't hesitate to sell us life insurance for only \$1 a year—for the whole family and, of course, never to be forgotten, our loved ones."

Also sending this very same letter is Dick Clark, who was host to the popular "American Bandstand" TV record listening-dance-program aimed at us youngsters back in the 1950s. We used to watch the show for an hour in Cleveland, but

when I was briefly stationed in Philadelphia, the program was on for *three hours*. We learned all the popular songs and dances. Tears come to my eyes when I realize the youthful-looking, popular record spinner and dance host is sending me a personal notice about having won \$20 million dollars.

As I throw the multi-page circulars into the waste basket each day, I recall being in the downtown post office when the supervisor showed me some of the checks written by the so-called "junk-mail" producers. The dollar amounts were enormous. Why if it wasn't for them, we'd probably be paying a dollar to mail a first-class letter.

Think about this for a while. How many good-news first-class letters do we receive outside of Christmas and our birthdays? We receive an ominous letter from Uncle Sam about a day before or a day after Christmas with the 1040 Income Tax forms. How's that for sentimentality? Other wonderful letters come from the electric company, gas company, water company, state, county, city, regional, cable company, charge accounts, and automobile license people all *demanding* our money—or else—off to jail we go—or maybe even get kicked out on the street in the bitter cold of winter.

Junk mail never implies penalties if we fail to comply.—Only lost opportunities. They never say, for example, if we don't purchase their pens with our company name on it, we'll have to pay a fine, plus penalty which will multiply each and every month that we fail to comply and eventually the sheriff will come swooping down off the hills and haul us off to the clink.

Look at another alternative: the dreaded "Certified Letter." A few months ago we received one; we had to trek down to the Post Office to sign for it. What do you think it said? The city of Richmond Heights will be putting sewers down your street next year and fork over \$10,000. Do you wish to pay for it all at once or in payments over 20 years?" This is not a welcome piece of mail. And yet it was expensive to send, but it offered us no alternative, but to comply—or get tossed into incarceration. Give me junk mail any day!

Consider all the people "junk mail" employs. Besides the post office, there are the printers, advertising executives, paper makers, ink producers, magazine writers and advertisers,

## 100 WORDS MORE OR LESS by John Mercina

**168 HOURS A WEEK!**

**NEXT TIME YOU SAY, "IF ONLY I HAD MORE TIME..." CONSIDER THIS FACT:**

**ALL OF US ARE BORN WITH IDENTICAL 168 HOURS A WEEK TO SPEND AT OUR DISCRETION. IT'S HOW WE SPEND THE TIME THAT SETS ALL OF US APART.**

**USE OUR TIME AND TALENTS WISELY AND WE TOO WILL ACHIEVE THE GOALS THAT APPEAR TO BE ONLY DREAMS!**

**Next week:  
My Impressions  
of L.A.**

COMMENTS: JOHN MERCINA C/O AMERICAN HOME  
6117 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO 44103  
OR FAX TO (216) 361-4088

mailing outfits, and hundreds of others.

And can we forget those who ultimately end up with this commercialism? It's the millions of garbage-hauling engineers who eagerly harvest it and forward it to its appropriate disposition.

Therefore is third-class mail really so bad as some nay-sayers would like us to believe? No. It always is the bearer of good tidings. And

besides that, it's the American way.

Pardon me, while I sweep some of this junk mail that is cluttering my desk into the waste-basket, thereby allowing me to exert some exercise and gain a little bit of room. And keep American industry humming along in its unique unbridled, productive and happy cycle.

**Comments: E-Mail:  
jim@buckeyeweb.com**

## Slovenian Bank Hopes to List Abroad

LJUBLJANA, Jan. 22 (Reuters) — Slovenia's second largest bank SKB Banka said on Wednesday it had gained approval from the Bank of Slovenia to list its shares abroad and hoped to become the first Slovenian firm to gain a foreign listing.

It said the central bank gave the green light to increase the maximum foreign shareholding in SKB to 49 percent from 30 percent.

"This enables us to list our shares abroad but it is too early yet to say when that will happen," Barbara Grenko, SKB's consultant to the international banking director, told Reuters.

Sources close to the bank said SKB would probably organize an offering of global depository receipts (GDR) in London in the middle of February. The listing would go ahead some time in the first half of this year.

At the end of 1996 the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) was SKB's major shareholder with 15 percent of the bank's shares, fol-

lowed by U.S. investment company Merrill Lynch International with 7.42 percent.

German Investment and Development company DEG holds five percent, while the remaining shares are in the hands of Slovenian institutions and individual shareholders.

SKB, which has a domestic market share of 11.3 percent, is active in both corporate and retail banking in Slovenia and abroad, and has its own brokerage and real estate agency.

Recently SKB said its 1996 pre-tax profit should rise to 20 million marks (\$12.3 million) from 9.5 million in 1995 boosted by differences in deposit and lending interest rates and expanded local and foreign currency operations involving individuals and companies.



—Robin Verhose

## Great Gulf Golf Holidays Florida's Sunset Golf Coast

### Golf at a Discount--Limited Time Offer

- 2 bed/2 bath condo
- One round of golf per day
- Electric Golf Cart included
- Choice of selected courses
- Call today! Don't putt around!



22078 Lakeshore Blvd.  
261-1050 or 946-1615  
euclid@harbornet.com

**CondoConnection**  
a Division of EUCLID TRAVEL

MARK PETRIC  
Certified Master Technician



## Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic  
General Auto Repair

(216) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 / LOCATED IN REAR

# Starting Over in America

By Anton Žakelj  
translated and edited  
by John Žakelj

(Continued From Last Week)

It rained this morning. I cleaned our room upstairs. John drove with Johnny to Willard. He was drunk, but I knew he would be offended if I didn't let him.

In the afternoon I sawed firewood and sharpened the ends of logs to use as fence-posts.

Helen returned from Marshfield at 5 p.m. Cilka had another operation. It was successful, but she's weak and has lost a lot of blood. I'm worried about her and feel that I'm partly to blame.

### June 3

John is sick. Frank came to plant corn.

### June 4

Helen and I went to Marshfield to get Cilka. I paid \$20 (reduced from \$24.60) for two days in the hospital.

### June 5

I cleaned the barn all day, then helped John slaughter a 5-week-old calf for veal.

### Tuesday, June 6, 1950

Worked in the barn all day again. Mrs. Rihtar came to tell me that her husband bought a house in Cleveland. We decided that, if Cilka will be feeling strong enough to travel, we'll leave for Cleveland next Monday. Uncle and Aunt want us to stay at least until June 20, to participate in a silver wedding in Sheboygan.

### June 7, 1950

John and I both cleaned the barn today. We used strong water pressure to wash all the walls and floor, then a knife to scratch off every little black spot on the walls.

The cows are out in the pasture night and day, regardless of the weather. In the morning, we just have to whistle and the cows come in to be milked. Each cow has to leave the barn as soon as it's milked. If a cow craps in the barn, it gets whacked on the back. We cleaned the silo, the drains and other areas with a broom and a wire brush. Although I like cleanliness, it all seemed overdone to me. When it became clear to me that we were really not cleaning for cleanliness, that John was really just harassing me, I told him he would make a good sergeant in the Jugoslav army.

I had read about people with double personalities, but I didn't believe they really existed. Now I believe. John was such a character. Sometimes he was a good man and very cordial, but in the next moment, he seemed to enjoy harassing people. I often thought about him; I came to the conclusion that he became embittered because his wife didn't give him the son that he so dearly wanted.

Mici Erznožnik wrote from Cleveland that we'll be able to live in Rihtar's

house. She wants us to bring the kids' wagon.

### June 8, 1950

It's hot. In the morning, John and I rode on the horse-drawn wagon to get ten small trees from the woods to make a grape trellis. John sat in front and controlled the horses. Helen's daughter Judy sat next to him and I was in the back. As we rode along, the wagon wheel struck a sapling, bending it forward. In an instant, the sapling snapped in two; one part hit John on the head and threw him off the wagon. Blood started streaming from his head. When Judy saw the blood, she jumped from the wagon and ran back home. John stared at me with an icy glare, as if saying, "For God's sake, don't kill me!" He was convinced I had hit him on the head from behind with a fence-post. He must have realized from the look on my face that he was mistaken. He quietly let me wipe the blood from his face. We rode back home, where they already thought that we had had a fight and that I had hurt him. How would I have proved my innocence if the sapling had killed him?

John rested that afternoon, while I continued to work on the fence-posts.

### June 9, 1950

There was a heavy rain with thunder last night. In the morning we cleaned the barn again. It seems like a lot of unnecessary work, but John says it has to be done to prepare for whitewashing.

Debevec brought the kids' wagon for Mici.

### June 10, 1950

I cleaned the barn again. Since I couldn't get anything right, I argued with John and then left. He didn't ask me to do anything else, so I looked for something myself. After these kinds of situations, he

### Lavrisha on WKTX

Paul Lavrisha can be heard on WKTX Radio AM 830 on your dial.

He broadcasts on Sundays from 11:30 a.m. until 12:30 p.m. His program is called "Slovenia."

Paul can be reached at (216) 391-7225. His address is Lavrisha Construction, 6507 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103.

WKTX Radio serves Cortland, Warren, Youngstown, Cleveland, Akron, Canton, Northeast Ohio and Western Pa.

usually said, in English, "I appreciate that you yourself know what is to be done." But he was mad when I didn't obey him; he couldn't even eat. In the afternoon, John and I worked together again.

### Sunday, June 11, 1950

At 8:30 a.m., we went to Mass and the procession for the Holy Savior. We knew this might be our last service in this church, so it was very sad.

In the afternoon, the others went fishing at 1 o'clock, Johnny and I went at 3. We had planned this trip for some time. Aunt prepared herself thoroughly: she put on pants, covered her head with a straw hat, and brought fishing gear and a picnic basket. We caught 28 small

fish. Mary ate most of them 3 herself for supper. We caught them in the creek at the end of the pasture. The boundary with the neighbor's land runs along the creek; a fence and barbed wire runs down the middle of the creek.

Willard is known as a paradise for hunters. All kinds of wildlife are plentiful. A hunter can shoot 10 rabbits a day and one deer, regardless of its age or gender. The deer cause a lot of damage to the crops. There are three kinds of rabbits here: small ones, bigger ones like we have in Slovenia, and "snowrabbits."

(To Be Continued)

## Progressive Slovene Women of America proudly announces the Fourth Edition of *Treasured Slovenian and International Recipes*

Name .....

Address .....

City/State/Zip .....

Number ordered (\$15.00 + \$3. S/H each book)

(in U.S. Dollars)

Make checks payable to "PSWA COOKBOOK" Mail to  
15335 Waterloo Rd., Cleveland, OH 44110



## Return to Slovenia Tour June 11 through 26, 1997

### Everything is included

- Round trip airfare from Cleveland or Pittsburgh on scheduled airlines to Ljubljana/Brnik Airport
- First-class hotel accommodations throughout
- Deluxe private motorcoach with air conditioning
- English speaking tour guides
- Buffet breakfast, lunch & dinner throughout
- Dinner cruise on the Adriatic Sea
- Old Timer train journey
- Deer Farm, Rogaska Crystal, Chocolate factory
- Wine and champagne cellars
- Castles, monasteries, Mercury mine shaft
- Croatia with Pula, Opatija and much more

### Tour Rates:

- 11 day SNPJ's Return to Slovenia Tour, June 11 through June 22, 1997
- 4 days on your own to visit relatives beginning the evening of June 22 through June 25

### Price of Tour

- \$2270 per person based on double occupancy
- \$241 single supplement
- Rates based on Pittsburgh and Cleveland departures. Rates for other cities are available upon request.

### Optional

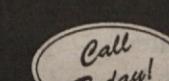
- Hotel accommodations at Intercontinental Lev, Ljubljana, from evening of June 22 through June 25, or any days between, at \$64 per night per person in double with buffet breakfast

### Transfer

- June 25 from Hotel Lev, Ljubljana, to Brnik Airport - \$8

For early guarantee of space, please send your deposit of \$300 per person, or for a detailed itinerary and further information, please call or write to:

**Travelmax, Inc.**  
911 East 185th Street  
Cleveland, Ohio 44119  
(216) 692-1700  
(800) 677-1313



**Buchner Tours**  
328 Euclid Square Mall  
Euclid, Ohio 44132  
(216) 731-8606  
(800) 821-8565

### Tour Participant

Name \_\_\_\_\_ Phone (\_\_\_\_) \_\_\_\_\_

Address \_\_\_\_\_

City/State/Zip \_\_\_\_\_

- ( ) Please provide me/us with information on travel insurance
- ( ) Please provide me/us with information on car rental
- ( ) Additional information

Payment: Please make payment payable to TRAVELMAX, INC. or BUCHNER GLOBE TOURS.

## WATJ 1560 AM

PRESENTS'

### Weekend Polkas

#### Saturday

8:00 a.m. - 10 a.m. Polkas with Al Markic

10 am -12: Polka Spotlight,  
Host Joe Godina

12 - 1 p.m. Mario's International Music

Host Mario Kavcic

1 p.m. - 3 p.m. Almar with Guest Musician

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

#### Sunday

10 a.m. - 10:30 a.m. \*Magic Sound of the

Button Box

Host John Pestotnik

10:30 a.m. - 11 a.m. Reflections of the

New Slovenia

Hostess Linda Cimperman

11 a.m. - 1 p.m. Polka Fun With Al & Harry

Host Al Markic & Harry Faint

1 p.m. - 2 p.m. \*Polka Tributes

Host Al Markic

2 p.m. - 3 p.m. Just Good Polkas

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

\*SPONSORED BY ANDY CASHEN

# Climbing Old Mr. Three Heads

The 9,396-foot-high limestone mountain in Slovenia called Triglav has been a source of inspiration and devotion for Slovenians for centuries.

The early Slavs believed the mountain to be the home of a three-headed deity who ruled the sky, the earth and the underworld, but no one managed, or dared, to reach the summit until just two centuries ago.

Today, Triglav figures prominently on the national flag and seal.

As the statue of four men at Ribičev Laz constantly reminds visitors, Triglav's summit was first reached from Lake Bohinj by an Austrian climber and his three Slovenian associates in 1778 on the initiative of Ziga Zois, an iron magnate and patron of the arts.

Under the Hapsburgs in the 19th century the "pilgrims" to Triglav became, in effect, a confirmation of Slovenian identity, and this tradition continues to this day. It is rare to meet a young Slovenian who hasn't done the trek. And even presidents and their ministers are known to do it together as I discovered on some of my 18 treks to this hollowed summit.

You, too, can do the hike to the summit, even if you have no experience in this

sort of thing. But first a few words of advice. Do some physical exercise for a few days before setting out, such as bicycling, walking or swimming, and don't ignore some mental preparation; usually that's more than half the battle.

Triglav is best accessible in August and particularly September and early October. Under no circumstances should you make the trek by yourself. If you are traveling alone, hire a guide.

There are some 52 mountain huts — planinska koča or planinski dom — in the Julian Alps, most of them open between June and September. Others may extend their season in either direction and many huts at lower altitudes are open all year.

Huts are never more than five hours apart. A mountain hut has accommodations and food, with hearty dishes like enloncnica, a stew or hotpot, goulash and ješpren, or barley gruel/soup.

What to bring along depends on personal preference, but you want to travel absolutely as light as possible. Leave most of the things down below, but wear sturdy hiking boots and warm, waterproof clothing. Food, except for snacks, is unnecessary as the mountain huts are well supplied. You should

carry some water, but tea and other hot drinks are better for thirst.

There are some 20 different ways to reach the top of Triglav. The shortest way to reach the summit of Mt. Triglav is from Rudno Polje (4,412 ft.) accessible by car, van or motorcoach from Lake Bohinj, or Lake Bled, on the Pokljuka Plateau. From the Sport Hotel the trail leads below Mt. Visevnik (2,725 feet) to Jezerce Valley, zigzags over the Studor Saddle (6,207 feet) and crosses the flank of Mt. Tosc (7,464 ft.).

Within three hours of setting out from Rudno Polje, you should be at the Vodnikov Dom na Velem Polju mountain hut at 6,209 feet and your first overnight stay.

Following day, journey to another hut, Dom Planika at 6,696 feet which is a two hour walk. You can reach Triglav's summit in an hour from Dom Planika. The very fit might attempt to do this trip in a day, but most of us mortals stay at one or two huts overnight.

When on the summit of Mt. Triglav at 9,396 feet, don't be surprised if you find yourself being turned over to have your bottom beaten. It's a long-established tradition for Triglav "virgins."

## Slovenian Spring Soup

*Ingredients (serves 4):*

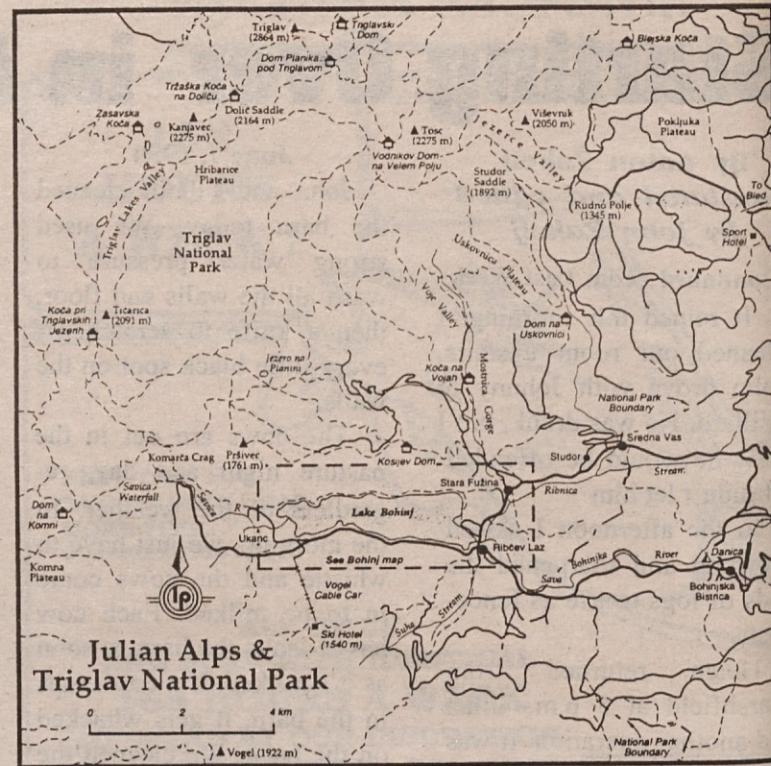
- 1 packed cup each:
- yarrow leaves
- sorrel
- common plantain
- dandelion shoots
- stinging nettle
- 1 heaped Tbsp. chopped onion
- 1 clove of garlic, chopped
- 1 Tbsp. all-purpose flour
- 3 Tbsp. olive oil
- 6 dl water (20 ozs.)
- 2 dl milk (6-1/2 oz)
- 1 egg
- 4 tsp. sour cream
- salt and pepper to taste

Bring 3 dl (10 oz.) water to boil, add salt and all the herbs; cook covered for 5 minutes. Transfer herbs into a blender and puree with 1 dl (3 oz.) milk; reserve cooking fluid.

Heat the olive oil in a pot and fry onions until very lightly browned (about 1 minute). Add flour and fry stirring until light brown. Mix in the garlic. Add puree herbs, cooking fluid, remaining milk and water, mix and bring to boil. Quickly stir in the egg, salt and pepper to taste, and serve. Garnish each plate with one tsp. sour cream.

— Slovenia Internet

Gorenjska - Triglav National Park



## In Search of the Green Flash

by Patricia Coil

The "green flash." The first time I heard of it, I was cruising in French Polynesia and I have been searching for it ever since.

If there are no clouds and the weather conditions are perfect, lucky people have seen a magical "green flash" as the sun disappears into the water. I have never witnessed this phenomenon myself, although I have been looking for almost 20 years in such places as Bora Bora, Hawaii, California, numerous islands in the Caribbean, and Huron, Ohio.

Kathy Guard, sales manager for Condo Connection, informs me the "green flash" is often seen along Florida's Gulf Coast in the Bradenton-Sarasota-Venice areas.

Since winter seems to last forever in Ohio, the idea of a vacation in Florida is very appealing. Another plus is that this area is not as crowded, but is still close to major attractions. It is only a one-hour drive to Busch Gardens and less than two hours from Disney World, Sea World, and Universal Studios.

Locally there is the Bishop Planetarium, Ringling Museum of Art, Ringling Circus Museum, Parker Manatee Aquarium, restored Maj. Robert Gamble historical site, and Manatee Village Historical Park.

For people like me, who like to "shop until they drop," there are two huge factory outlet malls, flea markets, funky boutiques, art galleries, and St. Armands Circle a world famous shopping destination.

The beaches are wide and sugar white, perfect for shelling or sunning. The water is temperate, the days are sunny, and the evenings may be cool enough for a sweater. Parasailing, water skiing, jet skiing, kayaking with the dolphins and deep sea fishing are available. Tennis players can enjoy the world famous Bollettieri Tennis and Sports Academy, where they can play as well as take lessons.

The Bradenton-Sarasota-Venice area is referred to as Florida's Golf Coast. It contains over 100 golf courses in every skill range. Feb. 17-23 is the date for this year's American Express Invitational Pro-Am golf tournament. This is the final stop on the Senior PGA tour and includes all the top money winners, who play with major league baseball legends.

Special budget golf packages are available through CondoConnection, a division of Euclid Travel. Packages include accommodations in 2 bedroom/2 bath condos, one round of golf per day in selected courses, free electric golf cart, and pre-arranged tee times.

Call Kathy Guard at 261-1050 and have her arrange a special golf vacation for you.

## BRICKMAN & SONS FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

## Creamy Uncooked Cherry Pie

- 1 prepared graham cracker pie crust
- 1 medium can pie cherries
- 2 C. whipped cream
- ½ C. finely chopped pecans

Pour can of cherries into crust. Spread with whipped cream. Sprinkle nuts over top. Chill 2 hours. Serve.

## Washington Cherry Cheesecake

- 2 8-oz. pkgs. Cream cheese

2 eggs

1 C. sugar

Beat and mix until smooth and creamy.

### CRUMB CRUST:

- 1-1/2 sticks oleo

¼ C. sugar

- 2 C. graham crackers

Mix together. Line baking pan. Pour cheese filling into graham cracker crust and bake at 375° for 15 minutes. Cool. Then spread 2 cans cherry pie filling on top.

## Split Seconds

- 2 C. sifted flour
- ½ tsp. baking powder
- 2/3 C. sugar
- 2 tsp. vanilla
- ¾ C. margarine, softened

In a mixing bowl, sift first 3 ingredients together.

Blend in butter, egg, vanilla to form a dough. Place on lightly floured surface. Divide dough into 4 parts.

Shape each into a roll 13" long and ¾" thick. Place on ungreased baking sheet 4" apart and 2" from side of pan. Make a depression ¼" deep lengthwise down the center of each with a knife handle. Fill with jelly.

Bake at 350° for 15 to 20 minutes or until browned.

While warm, cut into bars and sprinkle with confectioners' sugar.



SUN PHOTO BY THOMAS NELSON

**VAN-TASTIC GIFT**

Edward R. Pike of Ed Pike Lincoln-Mercury, 9647 Mentor Ave. (left), and his brother, Greg (third left) presented a 15-seat 1995 Ford E350 Supervan to the Hospice House of the Western Reserve, 300 E. 185th St. They donated the van Feb. 15 in memory of their mother, Diane A. Pike, who was a patient of the Hospice of the Western Reserve in Mentor before she died June 13, 1993. Receiving the keys to the van from Pike was David Simpson, the hospice's executive director (second left). Also present at the occasion was Florence Luptak, a resident nurse (right) of the hospice system.

**Happy 87<sup>th</sup> Birthday to**

**JOSEPHINE KLEMENCIC**

**January 27, 1997**



**LOVE,  
YOUR FAMILY**

**Independent and  
Catered Living**



- Private garden apartments
- Housekeeping
- Planned activities
- Transportation
- 24 hr. Emergency Pull Cord
- Free Laundry Facilities
- Nutritious Meals
- No endowment or entrance fee

**Call us today for a lunch and tour**  
**25900 Euclid Avenue**  
**Euclid, Ohio 44132**  
**261-8383**

The most fatal illusion is the settled point of view. Life is growth and motion; a fixed point of view kills anybody who has one.

—Brooks Atkinson

If you  
play, then  
this may  
be the last  
time you'll  
have to  
pack one  
of these.

**Varied activities of St. Vitus parish**

The parish community of St. Vitus in Cleveland, Ohio has been busy with many endeavors this winter.

The major capital improvement projects are: roof repairs for the social room and kitchen in the auditorium, replacement of vent system in the auditorium and convent, roof repair in the convent, installation of three sets of new doors in the auditorium, and lastly, removal of asbestos and demolition of real property on three parcels of land purchased by the parish on Glass Avenue.

The parish will study whether St. Vitus should seriously consider building a senior citizen residence on the newly-purchased Glass Ave. property.

Mrs. Jeanette Polomsky, St. Vitus School Principal, reported there are 45 students who are receiving tui-

tion vouchers. (Note: the voucher program is limited to a set number of students, only for the City of Cleveland, and limited to lower grade elementary grades.)

The Cleveland diocesan Holy Name Convention will be held this year at St. Vitus Church and parish auditorium. Principal celebrant for the Feb. 15 Mass at 9 a.m. is Bishop Anthony Pilla. Renowned surgeon Dr. Robert White will be the main speaker.

The program and luncheon is open to the public at a cost of \$10 for the meal. For tickets to the noon lunch call Charles Winter at 431-2521, John Majoros 291-1658, or the rectory at 361-1444.

Three benefit dinners will be held in the auditorium on Feb. 2 (Mission Aid), March 2 (Goulash), and March 9 (Roast Chicken/Roast Beef).

--S.K.

\*\*\*\*\*  
**Century  
TIRE SERVICE CO. —**

531-3536

**Firestone  
HOME AND AUTO SUPPLY**

15300 Waterloo Rd & Calcutta  
Cleveland, Ohio 44110

RON DOVGAN  
President

**LUBE, OIL  
& FILTER**

- Chassis lube
- Up to 5 qts. new oil
- New Firestone oil filter



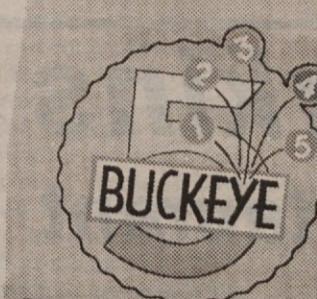
**FRONT-END  
ALIGNMENT**

- All adjustable angles set to manufacturer's original specifications
- No extra charge for cars with factory air or torsion bars



Most cars  
Parts extra,  
if needed

**Match 5 Numbers  
and You Could Win  
\$100,000!**



*The Easiest BIG WIN Ever!*



**FEEL LUCKY TODAY?**

Lottery players are subject to Ohio laws and Lottery Commission Regulations.  
©1996 Ohio Lottery Commission. William G. Howell, Executive Director, Ohio Lottery.

# Coming Events

**Friday, January 31**

Dance at West Park Slovenc Home, 4583 W. 130th St., Cleveland, 7:30 p.m. featuring Dan Peters.

**Saturday, Feb. 1**

Winter Polka Dance at Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave. featuring Joe Fedorchak in auditorium; Lake Erie Button Box in Kenik Room from 7:30 to 11:30 p.m. Tickets available from Slovenian Home, 6409 St. Clair, Polka Hall of Fame, 291 E. 222 St., Ann Opeka (531-7850) or Larry Hocevar (361-5115). \$8 at door.

**Sunday, February 2**

Chicken or Roast Beef dinner sponsored by Mission Aid Society, 11:30 a.m. to 1 p.m. in St. Vitus Auditorium. Adults \$10.00; children \$5.00.

**Friday, Feb. 7**

Dance at West Park Slovenc Home, 4583 W. 130 St., Cleveland, 7:30 p.m., featuring Eddie Rodick.

**Sat., Sun., Feb. 8 and 9**

Slovenian Ski Weekend at Ski Windham, Catskills, N.Y. Ski races, Slovenian awards and entertainment. Information call Ivan Kamin (212) 983-3830. Clevelanders may call Karl Klesin (216) 361-4337.

**Sunday, Feb. 9**

Dance at West Park Slovenc Home, 4583 W. 130 St., Cleveland beginning at 4 p.m. featuring JTO, celebrating traditional Pustna Nedelja with potica, pecenice, klobase and sauerkraut.

**Saturday, February 15**

St. Vitus Holy Name Society hosts diocesan Holy Name Convention with 9 a.m. Mass with Bishop Anthony Pilla as main celebrant, followed by program featuring Dr. Robert White as main speaker. Luncheon at 12 noon. Program and luncheon is open to the public at \$10. Tickets call 361-1444.

**Saturday, February 15**

Polka Dance at Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave., featuring Jeff Pecon in auditorium; Homesteaders in Kenik Room from 7:30 to 11:30 p.m. Tickets available from Slovenian Home, 6409 St. Clair, Polka Hall of Fame, 291 E. 222 St., Ann Opeka (531-7850) or Larry Hocevar (361-5115). \$8 at door.

**Feb. 15-16**

KSKJ National Basketball Tournament in Brecksville, Ohio. Contact: Joe Hocevar 881-9586.

**Friday, Feb. 28**

Fish Fry Dinner, 5:30 to 8:00 p.m. at Slovenian National Home, East 80th St.

**Saturday, March 1**

Winter Polkafest Dance at Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave., Cleveland from 7:30 p.m. to 11:30 p.m. featuring Joe Fedorchak in auditorium, Homesteaders in Kenik Room. Tickets available from Slovenian Home, 6409 St. Clair, Polka Hall of Fame, 291 E. 222 St., Ann Opeka (531-7850) or Larry Hocevar (361-5115). \$8 at door.

**Sunday, March 2**

St. Vitus Holy Name Society and KSKJ lodges 25 and 162 co-sponsor Goulash Dinner in St. Vitus Auditorium, E. 62nd and Glass Ave., Cleveland. Serving continuously from 11 a.m. to 1 p.m. Adults \$8, children \$4. Tickets from parish house or Holy Name members.

**Saturday, March 8**

Polka Dance at Slovenian National Home, 6417 St. Clair Ave., from 7:30 p.m. to 11:30 p.m., featuring Jeff Pecon Orchestra. Tickets available from Slovenian Home, 6409 St. Clair, Polka Hall of Fame, 291 E. 222 St., Ann Opeka (531-7850) or Larry Hocevar (361-5115). \$8 at door.

**Friday, March 14**

Fish Fry Dinner, 5:30 to 8:00 p.m. at Slovenian National Home, East 80th St.

**Sunday, March 16**

Federation of Slovenian Homes Banquet SNH St. Clair SNH. Main honorees: John Pestotnik and Sister Rosemary Hocevar.

**Sunday, April 6**

Holmes Ave. Pensioners Spring Dinner Dance, at Collinwood Slovenian Home, 15810 Holmes Ave. Music by Dan Peters orchestra. Donation \$12.00. Tickets call 943-3284 or 531-2088.

**Saturday, April 12**

Jadran Concert at Slovenian Workmen's Home. Contact: 481-3187.

**Sunday, April 13**

Super Button Box Bash

**For Rent - Euclid**

2 bedrooms; living and bedrooms carpeted, kitchen with refrigerator, dressers, lounge chair, garage, 1 or 2 adults. Call 531-6109.

(2-9)

**FOR RENT**
**EUCLID**

4 rooms, up, non-smoking environment, no pets, \$400 per month plus sec., references.

Call 481-8255 anytime  
(5-8)

**Al Kopore, Jr.**

Piano Technician  
(216) 481-1104

**Apartment for Rent**
**St. Clair Area**

Adults, upstairs, no pets, 2 bedrooms, stove.

Call 881-2725

(5-6)

**Annual Stockholders Meeting of Collinwood Slovenian Home**

WILL BE HELD ON

**Sunday, Feb. 2<sup>nd</sup>, 1997  
at 2 p.m. in the Lower Hall**

Refreshments will be served after the meeting.

**Annual Meeting of the Slovenian National Home**

6417 St. Clair Avenue

will be held on

**Sunday, Feb. 2, 1997**

in Eddie Kenik Room (annex rear entrance) 2 p.m.  
All certificate holders and lodge representatives  
are urged to attend.

## Dr. Mirko Vombergar D.D.S.

6551 Wilson Mills Road

Mayfield Village, Ohio 44143

**Call for your appointment 473-4746**

Hours: Monday, Tues., & Thursday

We are open from 1 p.m. to 9 p.m.  
Wednesday, Fri., & Sat., we are open from  
8 a.m. to 4 p.m.

**We also speak SLOVENIAN!**

**\$50.00 Discount with this ad!**

## Annual Meeting

Membership Certificate Holders of  
**SLOVENIAN SOCIETY HOME**

20713 Recher Avenue, Euclid, Ohio  
**Sunday, February 9, 1997 at 2 p.m.**

We invite all certificate holders and  
Lodge representatives to attend this  
important meeting.

The Board of Directors

**Perkins**   
**Restaurant**

**22780 Shore Center Dr.  
Euclid, Ohio 44123  
216-732-8077**

*Operated by Joe Foster*

## Thinking About a Vacation?

**FLORIDA**

**\$139**

from Roundtrip Air to St. Petes,  
Ft. Lauderdale, Ft. Myers  
Price Eff. thru 6/28

**CANCUN**

**\$549**

from Air/ 7 Nts Kin Ha Condos/  
Transfers Many others avail.  
Above eff. April, '97

**ARUBA**

**\$858**

from Air/ 8 Days The Mill /Trnsfrs/  
Sonesta from \$1259  
Above eff. thru Feb, '97

**BAHAMAS**

**\$538**

Air / 4 Days at Pirates Cove  
on Paradise Isle/Transfers  
Price Eff. thru February

**LAS VEGAS**

**\$298**

from Air/ 3 Nts Aladin/Transfers  
Many other hotels avail.  
Above eff. January, '97

**PUERTO VALLARTA**

**\$628**

from Air/ 7 Nts/Continental Plaza  
Above eff. Jan, '97

**... AND 20 % OFF PUBLISHED AIRFARES**

to over 70 CITIES Plus Europe Via Major U.S. Airline - Certain Restrictions Apply.  
All Rates shown above are per person, based on two in a room. Restrictions apply, taxes are additional  
and all rates are subject to availability and are subject to change without notice. Call immediately!

**What Are You Waiting For?**



**Kollander World Travel**

971 E. 185th Street • Cleveland  
(216) 692-1000 or Toll Free: (800) 800-5981

## Death Notices

### JOSEPH HROVAT

Joseph E. Hrovat played baseball in the Army league.

He rejected offers from professional teams in Denver and Philadelphia. A left-handed pitcher he was known as "Sparkplug."

Mr. Hrovat was born in Cleveland and graduated from Maple Heights High School in 1949.

He worked as a manager for Zell Wholesale in Maple Heights for 20 years and worked as a salesman for 10 years for Ed Pike Lincoln Mercury, retiring in 1979 due to ill health.

He also was instrumental in the founding of Rainbow Muffler of Cleveland.

Mr. Hrovat, 67, died Wednesday, January 22, 1997 of a heart attack at Marymount Hospital.

He served as a Private First Class at Fitzsimmons Army Hospital from 1951 to 1953. He was a member of KSKJ Lodge 146 and a member of Laurentians Athletic Club.

Mr. Hrovat was a member of St. Martin of Tours Catholic Church and St. Wenceslas Catholic Church.

He enjoyed woodcraft, golf, baseball and was known as the neighborhood Good Samaritan.

Surviving are his wife, Dolores; sons, Dale M. of Phoenix, Robert J. of Peninsula and Joseph A. of Walton Hills; daughter, Raine of Nashville and JoDee Coulter of Lakewood; four grandchildren; and a brother.

Services were at 10 a.m. Monday, Jan. 27 at St. Martin of Tours Church, Maple Heights, Ohio.

Arrangements were handled by Ferfolia Funeral Home of Sagamore Hills.

### HANNA GABER

Hanna Gaber (nee Zitko), 100, a resident of Lakewood, Ohio, passed away at St. Augustine Nursing Home on Saturday, January 25th. Hanna was born in Ljubljana, Slovenia.

She was the widow of Charles; sister of Vida Kerner.

Visitation was at Zele Funeral Home followed by Mass at St. Mary Church on Wednesday, Jan. 29. Burial was in Knollwood Cemetery.

### JOHN ZAVRL SR.

John Zavrl Sr., 60, of Willoughby Hills Ohio, formerly of Wickliffe (30 years), passed away Tuesday, January 21, 1997 in Cleveland.

Mr. Zavrl was born June 8, 1936 in Cleveland.

Mr. Zavrl was employed by General Motors for 42 years as a tool and die maker, having served 28 years at the Coit Road plant. He was transferred to Parma in 1982 and retired in 1996.

Mr. Zavrl coached baseball and football for Wickliffe Midget League for the past seven years. He was a member of the Fisher Body Golf League, and loved to fish.

He is survived by his wife Joanne (nee Zalewski); two sons: John (wife Heidi) of Willowick, James (Willoughby); daughter, Joni (Mrs. John) Magruder (Wickliffe); grandchildren: Jason, Ashley, Andrew, Nick, Matthew, Anthony, Mikey; and sister, Frances (Mrs. Stan) Arko; and nephew Andrew Aljancic; son-in-law Pat Bevack; and brother-in-law of many.

His sister Helen Austin is deceased.

Funeral was Thursday, Jan. 23, at 9:30 a.m. at Our Lady of Mt. Carmel Church, Wickliffe, Ohio. Burial in All Souls Cemetery in Chardon, Ohio.

Arrangements were handled by Zele Funeral Home, 452 E. 152 St., Cleveland.

### MARIE KOROSEC

Marie Korosec (nee Mikatok), 93, passed away in Gateway Health Care Center on Friday, January 24, 1997.

Marie was born in Yugoslavia. She was a former resident of Cleveland. She was a member of SWU No. 47.

She was the widow of John; the mother of Marianne Sauvain (deceased); grandmother of Kenneth W. Sauvain and Patricia (Dean) Bowler; great-grandmother of Michelle (Nikola) Katic, Paul Sauvain, Patricia (Lee) Leafler, Mary Ann Diezic and Scott (Linda) Barger; great-great-grandmother of Nicole, Bryan and Stephen Katic, Justin Diezic and Jay and Brian Leefler.

A funeral Mass was held Tuesday, Jan. 28 at St. Jerome Church. Burial in All Souls Cemetery.

Zele Funeral Home was in charge of arrangements.

### ANTHONY MOZINA

Anthony Mozina, 88, a lifetime resident of Cleveland, passed away in Wickliffe Country Place on Friday, January 24, 1997.

Anthony was employed at Addressograph-Multigraph as a machinist for 40 years. He was a member of SNPJ and Euclid Pensioners.

He was the husband of Frances (nee Koss) (dec.); the brother of Genevieve Preskar, John (deceased) and Emil (deceased).

Visitation and funeral services were held on Wednesday, January 29, at Zele Funeral Home, 452 E. 152 St. Burial was in All Souls Cemetery.

### ANTONIA KALUZA

Antonia Kaluza, 94, died at her son's home in Parma, Ohio on Monday, Jan. 27, 1997.

Antonia was born in Nadanje Selo-Pivka, Yugoslavia.

She was a resident of Cleveland and worked at St. Vitus Church for Monsignor Ponikvar. She was also a member of Maccabees.

Antonia was the widow of Frank; the mother of Edward (wife Geraldine); grandmother of Andrew, Mathew and Andrea; great-grandmother of Daniel and Lissa.

Friends called at the Zele Funeral Home, 452 E. 152 St., Cleveland, burial in All Souls Cemetery.

### ALYCE H. ROYCE

Alyce H. Royce, 81, passed away on January 27, 1996

She was the daughter of the late Louis and Johanna Rojc; sister of Jane A. (deceased) and Victoria Svetec (husband Victor deceased); aunt of Barbara Cunningham (husband Stanley) and Susan Malloch (husband Paul); great-aunt of Hillary, David and Jason Cunningham.

Funeral Mass Saturday, Feb. 1 at St. Robert's Church, Euclid, Ohio at 10 a.m. Interment Lakewood Park Cemetery.

Friends will be received at the Brickman & Sons Funeral Home, 21900 Euclid Avenue, Friday, Jan. 31 from 2-4 and 6-8 p.m.

Contributions to a charity of your choice in Alyce's memory would be greatly appreciated by the family.

### Novena at Shrine

The Trinitarian Sisters at the Shrine of Our Lady of Lourdes, on Chardon Road, Euclid, Ohio announce the beginning of the Annual Novena to Our Lady of Lourdes on Monday, Feb. 3rd, and ending on Tuesday, the Feast, Feb. 11.

The Novena Service will be conducted by the Rev. Michael Greb, OFM, a Capuchin priest from the Center for Pastoral Leadership.

The evening service will begin at 7 p.m. with the Rosary, followed by Mass.

## In Memoriam

### 14<sup>th</sup> Anniversary



### Mary Ann Jersey O'Connor, M.D.

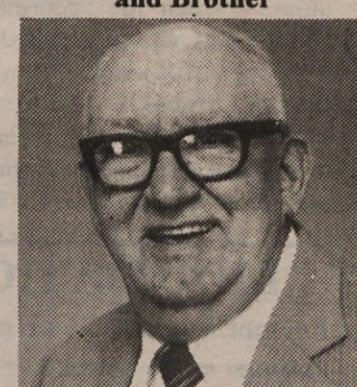
June 23, 1954 -  
January 31, 1983

Sadly missed by:  
Joseph M. O'Connor,  
husband

Joseph and Mary Jersey,  
parents  
Father Bill, Joe (Nella), and  
Ed (Shannon),  
brothers and sisters-in-law  
Juliana, Teddy, Mairin Anne,  
and Amalia,  
nephew and nieces.

### In Loving Memory

Of Our Beloved  
Husband, Father,  
Grandfather,  
and Brother



### Joseph Kozina

Died Feb. 2, 1993

Your memory is our keepsake,  
With that we'll never part;  
God has you in His keeping,  
We have you in our heart.

Sadly missed by:  
Amelia (Molly) Kozina, wife  
Mollie Kozina Vogel,  
(dec.) daughter;  
twins Anton Vincent and  
Andrej Joseph Vogel,  
grandsons;  
Joseph V. Vogel Sr.  
son-in-law;  
sister and brother in Canada  
remaining relatives in  
Canada and Slovenia

## Zele Funeral Home

### MEMORIAL CHAPEL

LOCATED AT

452 E. 152 Street

Phone 481-3118

Family owned and operated since 1908

CARST-NAGY  
Memorials  
15425 Waterloo Rd.  
481-2237  
"Serving the  
Slovenian Community."

# 8 Accordion Squeezes Back Into Favor

Blame it on Elvis. And on the Beatles.

In fact, the demise of the accordion might be blamed on the entire genre of music called rock 'n' roll.

But guess what? Elvis is dead. The Beatles broke up two decades ago. And the accordion is making a comeback.

In fact, the accordion hasn't seen this much popularity in decades.

In the last few years polka festivals have sprung up all over the country. Most major cities have polka associations or polka boosters clubs, all helping promote accordion music.

While the accordion will be forever linked to the polka, it is used in many types of music.

Clifton Buck-Kauffman, who organizes the annual Cotati Accordion Festival just outside of San Francisco, calls the salute to the accordion "a multicultural, multigenerational music extravaganza."

He has had performers playing from a variety of backgrounds, including Italian, Irish, Mexican, Russian and Scandinavian.

"Besides the polka, people will play jazz, classical and the popular music like show tunes."

"All over the country, there are a lot of people who recall the golden age of the accordion — when the accordion was the way you entertained a roomful of people," says Buck-Kauffman.

You won't find many fans of Elvis or the Beatles among accordion music lovers. To

them, rock 'n' roll single-handedly destroyed a genre of music they claim to be upbeat, wholesome and with a better beat to dance to. Still, Buck-Kauffman says he's "flabbergasted" at the number of people who come from all over the country to his festival.

"The typical audience of the accordion is a mature audience but now there seems to be a renaissance in appreciation by all ages," he says.

"There are accordion clubs all over the country. I saw in the paper today that the Pentagon is having an accordionist play today in their dining room. I don't think it will be as popular as it was 60 or 70 years ago, when a lot of kids learned how to play the accordion, but hopefully the popularity will continue to grow."

In Rocklin, Virginia and George Meier have been running the Accordion Exchange for 25 years, sending accordions all over the country and watching a growing trend.

"There's this family in Washington — customers of ours — with five children who play the accordion," says Virginia. "Their school friends made fun of them for playing the accordion. So the parents took them out of school and are home schooling them.

"They play the Slovenian type of music — they travel around and play — and the parents didn't want them to lose it."

The accordion has been the target of jokes since it fell

from grace in the '50s.

But accordionists and their followers may get the last laugh.

"I hear the accordion being used in ads now on television, in the background music," says Virginia. "They probably use it because it has a happy sound."

Accordion legend Myron Floren who spent 32 years playing with "The Lawrence Welk Show," would like to claim the instrument that made him famous never suffered a setback. But he admits the '90s are much better for the accordion than the '70s and '80s were.

"Lawrence used to say in the '60s, with the Beatles and the keyboards and guitars, 'Keep featuring the accordion and it'll get big again,'" Florian said in a telephone interview.

The prediction appears to be coming true. Floren, who plays at 150 events a year, claims to turn down three times that many dates.

"Every year I'm in 40 of the 50 states," he says. "The senior citizens is our devoted and steady audience, but I'm seeing more teens and up to age 25 or so coming out. I sent out several (autographed) pictures just this morning to young people still in high school who want to know how to make a living playing the accordion.

Floren chuckles at the mention of the gray-haired set of "accordion-groupies," who follow him and other accordion players from venue to venue. "I play in a thing called the Wurstfest in Texas every year," he says, "and people come there from 15 to 20 different states to hear me."

## Steve Koren elected to educational post

Congratulations to American Home subscriber and advertiser Steve Koren, vice president and regional manager for McDonald & Co. Securities, who has been elected chairman of the Lake Educational Assistance Foundation.

LEAF, a private, non-profit group head-quartered in Mentor, Ohio, provides financial aid counseling to Lake County senior students seeking additional education at trade or technical schools or college.

## Donation

A Great Big Thank You to the Slovenian Pensioners Club of Euclid, Ohio who donated \$35.00 to the American Home newspaper.

## West Park meeting

West Park Slovenian Home, 4583 W. 130th Street will hold their Shareholders Meeting on Thursday, Feb. 20th at 7 p.m.

## Pretzel Logic

Sixty-one percent of men prefer circle-shaped pretzels, while 63 percent of women reach for pretzel rods or sticks. Sixty-three percent of married couples munch twists or knots.



Second gear is the best for driving in ice and snow.



Ground Hog Day is based on a custom that people from Germany and Great Britain brought to America.

Available Only At: **MBE MAIL BOXES ETC.**

Mid-Town Shopping Center  
1922 Snow Road  
Phone: 741-7373 • Fax: 741-7375  
Hours: Mon-Fri 9 am - 6 pm • Sat 10 am - 2pm

**MBE**

Mid-Town Shopping Center  
Snow Road

N

**COPIES & MORE**

**It's Not What We Do. It's How We Do.**

**\$1.00 OFF**

**20% OFF**

Laminating

**UPS Ground Service**

\$5.00 Minimum Order  
Authorized UPS Shipping Outlet



**COUPON REQUIRED**  
**MAIL BOXES ETC.**

Available Only At:  
1922 Snow Road  
Expires March 15th, 1997. Not Valid With Other Offers

**COUPON REQUIRED**  
**MAIL BOXES ETC.**

Available Only At:  
1922 Snow Road  
Expires March 15th, 1997. Not Valid With Other Offers

Quality Konica Copies

**3¢ COPIES**

**MAIL BOXES ETC.**

Available Only At:  
1922 Snow Road  
Expires March 15th, 1997. Not Valid With Other Offers

Limit 500 per person  
One Side, 20# White Bond,  
8 1/2 x 11", Self Service

**COUPON REQUIRED**

**24 Hour Access**

We realize your copy needs don't end when our Center closes for the night. Now, it's easy to get 24 hour access to our top quality copiers

We accept and recycle your clean loose packaging peanuts.

## LIQUIDATION OF ESTATE

Former winery, 5 car garage. 2 double houses, gas station and garage. Located 5 minutes from downtown Cleveland on St. Clair Ave. Lot 160'x100'. — Call (216) 944-7303.

(5-6)



Specialists In  
Corrective Hair Coloring

**tina & brenda's**

**HAIR SALON**

5216 Wilson Mills Rd.  
Richmond Hts., Ohio 44143

461-7989 / 461-0623

**Dr. Zenon A. Klos**

E. 185<sup>th</sup> Area

**531-7700**

**— Emergencies —**

Dental Insurance Accepted

Laboratory on Premises — Same Day Denture Repair  
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

**848 E. 185 St.**

(between Shore Carpet & Fun Services)



**MUJELIN TRAVEL BUREAU**

4110 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

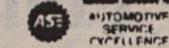
Phone: (216) 431-5710 - Fax: (216) 431-5712



**MAJOR & MINOR AUTO REPAIRS  
FOREIGN & DOMESTIC  
STATE EMISSIONS INSPECTIONS**



**DIESEL ENGINE REPAIRS  
4 WHEEL & FRONT WHEEL DRIVES  
COMPLETE DRIVE-TRAIN SERVICE  
FRONT END ALIGNMENT**



**EUCLID**

**SUNOCO SERVICE**



222ND STREET  
940 East 22nd Street  
261-9544

200TH STREET  
470 East 200th Street  
481-5822

APPROVED  
AUTOMOTIVE REPAIR

**Joe Zigman, owner**



# AMERIŠKA DOMOVINA

## AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT  
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERIŠKA DOMOVINA

(USPS 024100) Thursday, January 30, 1997

SLOVENIAN  
MORNING NEWSPAPER

## VESTI IZ SLOVENIJE

Janez Drnovšek sestavlja vlado na podlagi 46 glasov podpore — Trije pomladne stranke v opoziciji — Tkim. »koalicija 46«

Preteklo soboto je mandatar za sestavo nove vlade Janez Drnovšek priznal neuspeh v svojih prizadevanjih, da bi za svojo koalicijo dobil sodelovanje vsaj ene od treh pomladnih strank. Povsem jasno je bilo, da je Drnovšek v prvi vrsti želel pridobiti Marjan Podobnikovo SLS, ali pa vsaj SKD, nikakor pa ni kazal zanimanja za vključitev Janez Janševe SDS razen v sicer malo verjetni kombinaciji vseh parlamentarnih strank, ko dejansko organizirane opozicije dejansko ne bi bilo.

Tako je bil Drnovšek prisiljen sprejeti dejstvo, da bo moral računati le na tiste stranke in posamezne poslance, ki so ga bili podprli v državnem zboru ob potrditvi njegovega mandatarstva. Ukrepati je moral tudi, ker se je bližal konec 15-dnevnega roka, po katerem je moral po potrditvi državnemu zboru predlagati vlado. Vlada, ki so sedaj sestavlja, bo torej imela podporo (kot sedaj kaže) 46 poslancev, torej večino enega glasu v 90-članskem parlamentu. Podpirajo to vlado torej stranke LDS, ZLSD, DeSUS, SNS, oba predstavnika manjšin in samostojni poslanec Ciril Pucko, ki je bil zapustil ali pa bil izključen iz SKD.

Ljubljanski *Dnevnik* je v svoji ponedeljniki številki najavil imena kandidatov za razine ministrske stolčke. Najbolj močno bo seveda zastopana Drnovškova LDS, nato pa Združena lista (bivši komunisti). Iz vrst LDS naj bi dobili resorce sam Drnovšek (predsednik vlade), Zoran Thaler (zopet zunanjji minister namesto dosedanjega Davorina Kramca), Tone Rop (minister za delo, družino in socialne zadeve), Slavko Gaber (minister za šolstvo), Jožef Školč (minister za kulturo), bil je predsednik parlamenta v prejšnji sestavi), Janez Kopač (minister za zdravstvo), Pavle Gantar (minister za okolje), in Igor Bavčar (minister brez listnice za lokalno samoupravo).

Vplivno ekipo v novi vladi utegne imeti Združena lista. Prvak stranke Janez Kocijančič naj bi postal minister za promet in zveze, Franci Križanič minister za ekonomske odnose in razvoj, Boris Pahor minister brez listnice za evropske integracije, Boris Sovič minister za obrambo, Lev Kreft pa minister za znanost in tehnologijo.

Slovenska nacionalna stranka, ki jo vodi Zmago Jelinčič, naj bi dobila en ministrski resor in ta za notranje zadeve. Tako naj bi bila nova ministrica Polonca Dobrajc. DeSUS, stranka levičarskih upokojencev, bo imela ministra brez listnice za socialno var-

nost v osebi Janka Jušarja. Ministra za finance (Mitja Gaspari) in za gospodarske dejavnosti (Metod Dragonja) naj bi bila izvenstrankarski osebnosti, medtem ko bodo kandidati za ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehano ter za pravosodja predlagana na knadno.

Po poročilu v *Dnevniku* ta ponedeljek (novinarki Sonja H. Vogrič in Meta Roglič), je predsednik SLS Marjan Podobnik rekel, da njegova stranka obžaluje, da prizadevanja SLS za sestavo tkim. vlade narodne enotnosti niso uspela. Povedal je še, da si je LDS močno prizadevala, da bi dobila nekatere posameznike iz vrst SLS za sodelovanje v koaliciji, a ji ni uspelo. Tako je Drnovšek jasno rekel npr., da bi bil najprimernejši za ministrstvo za kmetijstvo kdo iz vrst SLS.

V »sporočilu za javnost« z dne 24. januarja je SKD posredovala izjavu Lojzeta Peterleta, ki se glasi takole:

»Tudi zadnja ponudba mandatarja dr. Janeza Drnovška za sestavo vlade narodne enotnosti ne ustreza moralnim, demokratičnim in programskim merilom Slovenskih krščanskih demokratov, zato skladno s sklepom Izvršilnega odbora SKD z dne 19. januarja 1997, ki je bil potrjen tudi na seji sveta dne 20. januarja 1997, Slovenski krščanski demokrati nismo mogli pristati na podpis takšnega sporazuma.«

S to odločitvijo bomo Slovenski krščanski demokrati nadaljevali svoje odgovorno politično delo v opoziciji, v pričakovanju, da bomo skupaj z SLS in SDS razvijali jasno politično alternativo starim političnim silam pod vodstvom dr. Janeza Drnovška.«

Slovenski krščanski demokrati odklanjamamo zamisel o tako imenovani odprtvi vladi, se pravi, da bi mandatar sestavil nepopolno vlado in bomo primerno ukrepali, če bi prišlo proti naši volji do umetnega podaljševanja mandata ministrom ali državnim sekretarjem iz vrst SKD.«

Tako po objavi novice o odločitvi Slovenskih krščanskih demokratov za opozicijo so začeli člani SKD, kot tudi drugi volilci množično izražati odobravanje h takšni odločitvi.«

SKD je sodelovala skozi konec dosedanje Drnovškove vlade in je na podlagi tega sodelovanja imela tako nekaj ministrov kot tudi državnih sekretarjev. Po sporočilu sodeč, bodo morali vsi ti svoja mesta zapustiti. Med državnimi sekretarji v zunanjem ministru je seveda tudi dr. Peter Vencelj, ki je pokrival Slovence v zamejstvu in po svetu. O konkretni spremembni na tem mestu ob tem poročanju še nimamo podatkov, tudi ne o tem, kdo bi morda bil Vencljev naslednik.

### Viceadmiral Steve Abbott pri ministru Kacinu



Pretekli teden je bila že drugič na obisku v Kopru poveljniška ladja šeste flote ameriške mornarice La Salle. Obrambni minister Jelko Kacin je priredil sprejem, na katerem je poveljnik šeste flote viceadmiral Steve Abbott med drugim dejal, da je obisk »priljubnost, da se konkretneje dogovorimo o prihodnjem vojaškem sodelovanju med Slovenijo in ZDA«.

Viceadmiral Abbott je še dejal, da je skupina marinsov, ki se je urila na Pokljuki, da je to bilo njih najboljše urjenje bojevanja v visokogorju doslej. Kacin je rekel, da bo Slovenija v letu 1998 dobila novo bojno plovilo.

## Iz Clevelandu in okolice

### Kosilo MZA to nedeljo—

To nedeljo ste vabljeni na kosilo Misijonske Znamkarske Akcije, ki bo v avditoriju pri Sv. Vidu in bo serviranje med 11.30 in 1.30 pop. Nakaznice boste dobili pri vhodu, postregli bodo z govejo pečenko ali piško, po vaši izbiri. Pridite!

### Občni zbor SND St. Clair—

To nedeljo popoldne ob dveh se bo v prizidku SND na St. Clair pričel letni občni zbor. Lastniki certifikatov in predstavniki društva so vabljeni, da pridejo na občni zbor.

### Spominski dar—

Ga. Josephine Tominc, Cleveland, Ohio, je poklonila \$10 v podporo AD, v spomin moža Franka. Hvala lepa!

## Novi grobovi

### Anthony J. Drenik

Včeraj je v Lake Hospital West umrl 77 let stari Anthony (Anton) J. Drenik z Mentorja, rojen v Onnalindi, Pa., od koder je prišel v Cleveland l. 1935, vdovec po Rose, roj. Yankovic, oče Arlene Sohl in Sharon Providenti, 4-krat stari oče, 2-krat prastari oče, brat Frances Kosmerl ter že pok. Janeza, Jožeta in Milke (vsi v Slov.), veteran 2. svetovne vojne, zaposlen kot šofer tovorjaka pri Trebec Excavating več kot 50 let, do svoje upokojitve l. 1978, član ABZ št. 37. Pogreb bo to soboto dop. ob 10. uri v oskrbi Želetovega zavoda na E. 152 St. Pogrebne obrede bo opravil č.g. Joseph Bacevich iz župnije St. George. Ure kropljenja bodo jutri, v petek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

### Alyce H. Royce

Dne 27. januarja je umrla 81 let stara Alyce H. Royce, sestra Victorije Svetne in že pok. Jane, teta Barbare Cunningham in Susan Malloch, 3-krat prateta, članica American Slovene Club. Pogreb bo v soboto, 1. februarja, iz Brickmanovega zavoda na 21900 Euclid Ave. v cerkev sv. Roberta dop. ob 10h, od tam pa na Lakewood Park pokopališče. Ure kropljenja bodo jutri, v petek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

### Anthony Mozina

Dne 24. januarja je v Wickliffe Country Place umrl 88 let stari Anthony Mozina iz Clevelandu, vdovec po Frances, roj. Koss, brat Genevive Preskar ter že pok. Johna in Emilia, zaposlen kot strojnik pri Addressograph-Multigraph 40 let, do svoje upokojitve, član SNPJ in Kluba upokojencev v Euclidu. Pogreb je bil 29. januarja v oskrbi Želetovega za-

### »Maškarada« se bliža—

V soboto, 8. feb., bo vsakodelna maškarada, ki jo sponzorira Dram. društvo Lilija. Pričela se bo ob 7h zv. v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za rezervacijo vstopnic, poklicite F. Gaserja (381-2602) ali pa Metko Zalar (943-3844).

### In še mesečni sestanek—

Dramsko društvo Lilija ima svoj redni mesečni sestanek v ponedeljek, 3. februarja, ob pol osmiljih zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Ker je na sporednu precej važnih stvari, so člani in članice naprošeni, da se sestanka udeleže!

### Oddaja bo daljša—

Pavle Lavriša sporoča, da bo njegova radio oddaja na postaji WKTX 830AM začenši s to nedeljo za pol ure daljša. Oddaja bo namreč poslušalcem odslej posredovala vesti v slovenščini iz vatikanskega radija. Oddaja bo od 11.30 dop. do 1. pop. Še to: Če imate vesti za oddajo, Pavleta dobite na 216/391-7225, naslov pa je: Lavriša Construction, 6507 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103.

### Obisk—

Včeraj zjutraj se je v naši pisarni oglasil dolgoletni naročnik Jaka Okorn, ki živi v Myrtle Creek, Oregon, več let pa je živel v New Yorku. Pogovarjal se je z urednikom o tem in onem, spremljil ga je Karl Klesin. G. Okorn bo prišel na kosilo MZA to nedeljo. Hvala za obisk in pomene!

### Vrnila se je rodno mesto—

Pred kratkim je postala stanovalka Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. Florence A. Bricel, ki je sicer bila rojena v Clevelandu, v zgodnjih 40ih letih se preselila v Chicago in bila zaposlena pri Western Union, v 50ih letih pa je šla v Washington, D.C. in bila do upokojitve zaposlena pri zvezni vladi. Vesela bi bila, če bi jo obiskali stari znanci in znanke.

### Uspešen podjetnik—

Današnji *Plain Dealer* ima daljši in zelo pohvalni članek o Rogerju Sustarju, predsedniku Fredon Corp., ki je svoje podjetje dvignil iz nerentabilnosti in ga postavil na trdne finančne noge. G. Sustar je naš stari znanec in je aktiven pri Slovenian American Heritage Foundation. Čestitamo!

### Korak bliže izročitvi—

Današnji *Plain Dealer* poroča tudi o odločitvi zvezneg sodnika zoper litovskega prisejilca in lastnika AMD Realty na St. Clair Ave. Aligmantasa Dailideta. Ta je obtožen sodelovanja v rodni Litovski med 2. vojno z nacističnim pregnjanjem Judov. Dailide to zanika. Zgodbe še ni konec.

## AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave, Cleveland, OH 44103-1692  
Telephone: 216/431-0628 — Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor  
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:  
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,  
Frank J. Lausche, Paul Košir

### NAROČNINA:

Združene države in Kanada:

\$30 na leto za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)  
Dežeze izven ZDA in Kanade: \$40 na leto (v ZD valuti)  
Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

### SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency  
Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent foreign currency  
\$160 per year airmail to Slovenia

AMERICAN HOME (ISSN 0164-68X) is published weekly for \$30 per year by American Home Publ. Co., 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, OH 44103-1692. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send address changes to AMERICAN HOME, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692.

No. 5 Thursday, January 30, 1997

## Milovan Đilas je imel prav

Pred skoraj dvajsetimi leti me je zdaj že pokojni priatelj prosil, da bi ob neki priložnosti, ko sem potoval v Beograd, izročil pismo in knjigo Milovanu Đijalsu. Takrat je to bilo tvegano dejanje, ki pa je seveda za mladega študenta avanturistični iziv. Posledica tega obiska je bilo zasljevanje na Udbi, na dan človekovih pravic 1979. leta. Do danes pa mi je ostalo v živem spominu Đilasovo mnenje o vlogi papeža za katoliško Cerkev. Potrebno je vedeti, da je to izreklo nekdo, ki se je imel za ateista in ki je izhajal iz pravoslavlja. Po njegovem ima katoliško Cerkev veliko prednost pred pravoslavnim predvsem zaradi tega, ker je papež kot vrhovna avtoriteta izven vsake države in izven vsake nacije. S tem je katoličanom po svetu omogočeno zaveznštvo njihovega poglavarja v neugodnih političnih razmerah in hkrati tudi distanca Cerkve do obstoječe oblasti, kakor tudi do nacionalizma. Sam sem takrat bil močno pod vplivom stališč Edvarda Kocbeka in njegovih duhovnih sinov, ki so do papeževe avtoritete bili drugače razpoloženi.

Kako natančno je Đilas videl problem pravoslavlja, potrjuje dogodkih zadnjih desetih let, ki so Srbijo postavljali na prve strani svetovne informacijske mreže kot državo prevar in nasilja. Več kot šestdeset dni srbski študentje in opozicija vztrajajo na ulicah in z neverjetno iznajdljivostjo ter humorjem prepričujejo svojega »vožda«, naj prizna volilni poraz. Srbska pravoslavna Cerkev se ravna po načelu »biti z narodom«. Ta kriterij ji seveda povzroča določene težave, ker je narod v zadnjih desetih letih bil na nasprotujočih si stališčih. Prav zaradi tega je obremenjen tudi ekumenski dialog, ki ga v bistvu določa aktualna dnevna politika, namesto da se o vprašanjih vere lahko pogovarjali nad političnimi in narodnimi interesimi.

Katoličani v času Miloševičevih mitingov nismo mogli podpirati stališč srbske pravoslavne Cerkve. Danes pa lahko podpiramo miroljubne proteste študentov, opozicije in Cerkve. Slovenci bi celo lahko občudovali vztrajnost srbskih protestnikov, ki so za državljanke pravice pripravljeni prenašati mraz in nevarnost policijskih kordonov, medtem ko se pri nas v Sloveniji politična zvestoba prodaja za skledo leče.

Po vsakem agresivnem obdobju med narodi nastopi čas celjenja ran in iskanje poti za sožitje. Množice na beograjskih ulicah nas potrjujejo v prepričanju, da je v vsakem narodu zdravo jedro. Kakor niso bili vsi Nemci nacisti, tako tudi niso vsi Srbi nacionalisti in Miloševičevi socialisti. Teden krščanske edinstvi je tako spet priložnost, da izkoristimo nove razmere za nov dialog.

Te dni je tudi ameriški predstavnik (Richard Schifter) razlagal po jugovzhodni Evropi, kako si oni predstavljajo mir na Balkanu. Njihova predpostavka o gospodarskem sodelovanju izhaja iz ameriške izkušnje. In v tem je lahko problem. Vprašanje gospodarskih interesov je danes predvsem vprašanje »nadmudrivanje«. Cerkve so za to poklicane, da dialog in mirno sožitje postavijo na drugačne temelje. Če bi jim gospodarski interesi to omogočili vsaj toliko kot v zahodni Evropi,

## Maškare, pozor!

CLEVELAND, O. — Kot ste gotovo brali v članu Ancljevega Francija, bo v soboto, 8. februarja, vsakoletna pustna maškarada z večerjo in plesom in da se vse to prične ob sedmih zvečer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Da vse to pripravlja Dramsko društvo »LILJJA« ste tudi gotovo prečitali, in da bodo igrali »Veseli godci«, to tudi že veste. Da bodo navzoče tudi maškare se mi zdi, da je bilo omenjeno. A najvažnejše, tega pa ni bilo navedeno. To pač, da se morajo vse maškare registrirati v spodnji dvorani, kjer bodo dobile svojo številko, da jih bodo sodniki tako lažje ocenili, katera je najboljša. Ker vemo, da bo naval maškar precej velik, zato upamo, da boste razumeli, če bo vrsta za registriranje malo daljša. Da bo maškar veliko, mi je namignil priatelj Tone, tisti, ki menda tudi v »cajtengen« piše; on je še starejši kot jaz in mu moram kar verjeti, saj je že dalj časa na svetu in zato tudi več ve. Pa četudi pravijo, da gre starejšim ljudem, ko so že bolj v letih, malo bolj na »otročje«, jaz mu vseeno verjamem.

Tako, jaz sem mojo dolžnost opravil s tem, da sem maškare opozoril na registracijo, sedaj je pa od Vas odvisno, kako bo vse izpadlo. Vreme bo — to je že zasigurano — tako ali pa tako. Vabljeni ste vsi po vrsti: pridite in poveselite se z nami!

Član

### SLOVENSKI AMERIČAN ZOPET V VESOLJU

## Slovensko ameriški astronaut gost na ruski vesoljski postaji Mir

*Dr. Jerry Linenger se bo vrnil na Zemljo čez slabe štiri mesece — Lansko poletje je obiskal Slovenijo*

Dr. Jerry Linenger, doktor epidemiologije slovenskega rodu, bo še slabe štiri mesece gost na ruski vesoljski postaji Mir. Nanjo je prispel z ameriškim vesoljskim plovilom Atlantis. Njegova posadka je skupaj z ruskimi kozmonavti izmenjala doslej največji tovor v vesolju in opravila nekaj skupnih znanstvenih poskusov.

Linenger je na Miru zamenjal Američana Johna Blaho, ki je zadnje štiri mesece preživel v vesolju skupaj z ruskima kolegom. Atlantis se je po

### Prošnja za pomoč

**PORTAGE, Wis.** - Pred kratkim sem prejel pismo od č.g. Janka Straška, župnika iz fare Dobrno na Dolenjskem.

Piše, da je lani udarila strela v Dobrniško cerkev in povzročila veliko škode. Ker je par majhna in uboga, je župnik s farnim občestvom vred v veliki zadregi glede poplačanja nastalega dolga. Cerkev so morali popraviti in prebarvati tudi poškodovane freske.

Sam bom pomagal, v kolikor bom le mogel. Obračam se pa še na bralce Ameriške domovine, če so med njimi tudi drugi, ki so pripravljeni prisločiti na pomoč in g. župniku pomagati pri lajšanju bremena in skrbi za poplačilo dolga.

Najboljše bo, če bi pomoč poslani neposredno na g. župnika. Naslov je:

Rev. Strašek Janko  
župnišče Dobrno št. 22  
3204 Dobrno, Slovenija

Europe

Tudi jaz bom vsakemu, ki bo utegnil pomagati, iz dna srca hvaležen.

Janez L. Kos

potem je nekaj upanja za uspeh. Potem je v ameriški ponudbi mogoče videti priložnost za dialog med pravoslavjem in katolištvom, ki lahko v naslednjih desetletjih doseže stopnjo sožitja, kakršno danes poznamo med evangeličani in katoličani v Nemčiji.

**Dr. Ivan Štuhec**

Družina, 26. jan. 1997

potem se je začel pripravljati za najnovejšo misijo. Skoraj poldrugo leto je z ženo Kathryn Bartmann in s sinom preživel v Rusiji, kjer se je pripravljal za več kot štirimesečno življenje na vesoljski postaji Mir.

Lani poleti, ko se je vračal iz Rusije, se je za nekaj dni tudi ustavljal v Sloveniji, da bi spoznal domovino svojih staršev.

**Veso Stojanov**

Delo, 21. januarja 1997

(Op. ur.: Novinar Veso Stojanov poroča za Delo iz ZDA.)

## Vsaj trije slovenski zbori najavljeni za gostovanja po ZDA

CLEVELAND, O. - Dva od zborov sta bila povabljena od ameriških sponzorjev, zbor Emil Adamič bo pa gostoval med ameriškimi in kanadskimi Slovenci ob praznovanju svoje 70-letnice.

Podatki o dveh zborih so vzeti od nedavnih številk *Dela*. Prvi zbor je sicer ameriškim in slovenskim rojakom dobro znani AVE, ki je pravkar izdal še svojo četrto ploščo Struna življenja. Posneta je bila oktobra lani v cerkvi sv. Ane v Tunjicah pri Kamniku.

*Delo* poroča: »Iz ZDA je dirigent (Andraž) Hauptman prejel laskavo povabilo, da bi z zborom marca gostoval na turneji, vključno z nastopom v okviru Mednarodne noči v San Diegu v elitni družbi Komornega zbora Eric Ericson iz Švedske, Moskovskega komornega zbora pod vodstvom Vladimira Minina in zbra Morski zvutsi iz Varne v Bolgariji. AVE bo v ZDA od 1. do 15. marca, nastopil pa bo še v San Joseju, Los Angelesu, San Franciscu, Oklahomi (City?) in Dallasu.«

MePZ zbor Emil Adamič bo v zadnjih dneh aprila in začetku maja gostoval v slovenskih središčih v Kanadi in ZDA. Edini datum zaenkrat na razpolago je 3. maja v SND na St. Clairju v Clevelandu. Zbor obhaja svojo 70-letnico, sestavlja ga pa učitelji in učiteljice iz vse Slovenije, čeprav domuje zbor v Ljubljani. Potovanje v Kanado in ZDA kakor tudi stroški bivanja bodo krile slovenske vladne ustanove. Ko bo več konkretnih podatkov o gostovanju zbra, bomo seveda naknadno poročali.

Tretji slovenski zbor, ki pride v prvi polovici leta v ZDA, je Mladinski zbor Maribor. O tem gostovanju je *Delo* poročalo takole:

»Mladinski zbor Maribor pod vodstvom Karmine Šilec je prejel vabilo za udeležbo na uglednih zborovskih tekmovanjih v Severni Ameriki, in sicer Golden Gate v Kaliforniji od 24. do 28. junija in Des Moines v zvezni državi Iowa od 30. junija do 6. julija.

Zbor je bil na tekmovanju izbran na podlagi referenc s kanadskega tekmovanja 1994 ter odmevne predstavitev na Evropskem simpoziju za zborovsko glasbo v Ljubljani 1995.

Na prvem tekmovanju se bo pomeril v konkurenči 15 zborov (dalje na str. 11)

Prof. dr. JOŽE VELIKONJA

Seattle, Wash.

**ALI JE VREDNO BRANJA?**

— II. del —

**»Kar sem živel«**

Ob knjigo o škofu Rožmanu je treba postaviti Kociprovo apologijo generala Leona Rupnika in ljubljanske zgodovine iz let 1943-1945, to v knjigi *Kar sem živel*, Mladinska knjiga 1996, s spremno besedo Borisa Mlakarja.

Knjigo je napisal domobrski propagandist in od pomočnikov 1944 do konca vojne Rupnikov osebni tajnik dr. Stanko Kociper.

Novo je v tej knjigi predvsem to, da ne pove nič novega. Zakaj je bilo treba knjigo natisniti? Izdala jo je Mladinska knjiga. Zakaj? Da naj pokaže, kakor prav so imeli partijsko usmerjeni zgodovinarji, ki so opisovali to Rupnikovo dobo? Da je bil Rupnik tesen sodelavec Nemcev do zadnjega trenutka, da je bil obdan od 'otroškega vrtca' naivnih propagatorjev, da so nemški okupatorji usmerjali domobrisko in protikomunistično delo v zadnjih dveh letih vojne, da so na ljubljanski policiji zapornike pretepali in podobno.

Kociper je svoje spomine, kot pravi, pisal prva leta po vojni in jih končal leta 1953. Del zapiskov je bil že objavljen v protikomunističnih listih v Argentini. Preseneča, da se ne njemu, ne tistim, ki so knjigo izdali v letu 1996 ni zdelo potrebno nič dodajati, nič spremenjati, nič dokumentirati. Knjigo sicer zaključuje spremna beseda Borisa Mlakarja, pomembnega ljubljanskega zgodovinarja, ki gotovo več več in pozna dodatno dokumentacijo. Njegova »mehka« predstavitev ostaja na splošnih pogledih Kociprove literarne dela in na obrisu njegovega propagandnega nastopanja.

Morda je knjiga zanimiva po tem, da vsaj v nekaj obrisih prikaže delo, o katerem pol stoletja ni bilo mogoče resno pisati v Sloveniji, prikaže nam dvojnost Kociprove ustvarjalnosti: kot pisatelja, in kot političnega propagandista.

Lahko bi se razpisali o tem, kdo je bil general Rupnik, kaj

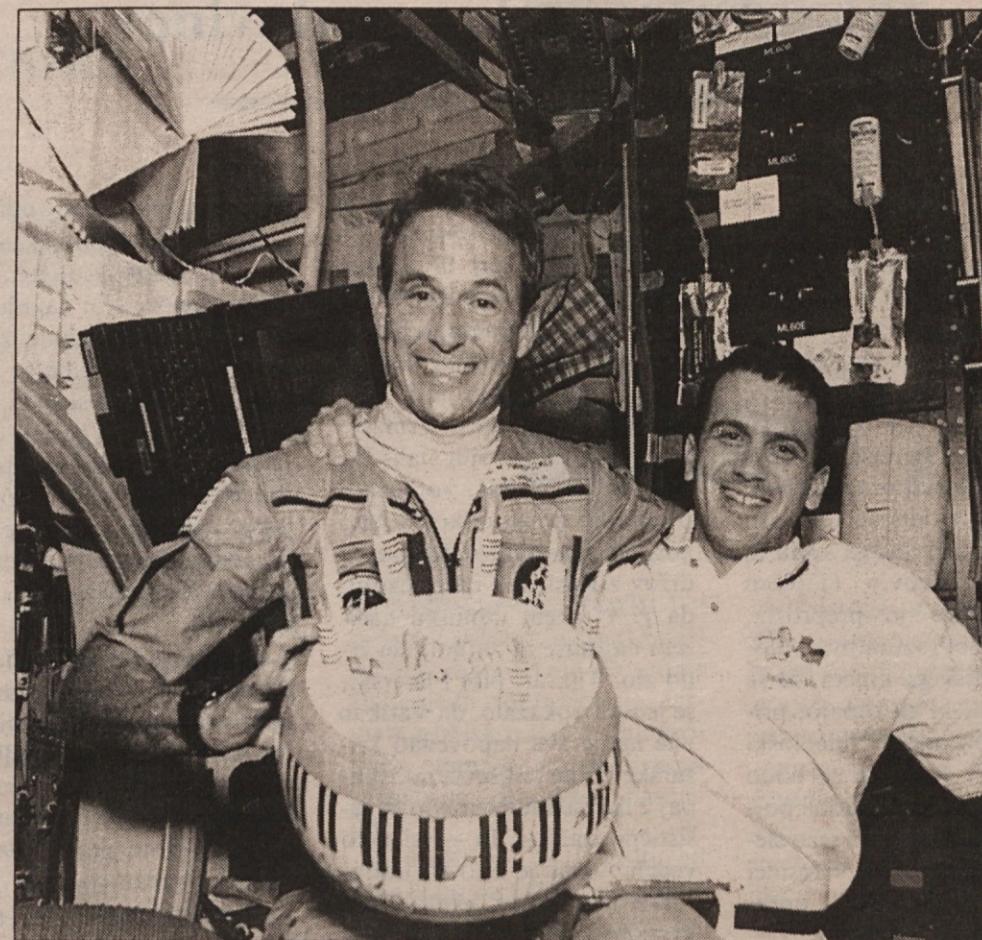
je delal, in kaj je pomenil. Osnovna napaka v prikazovanju je koncept, da je bila ljubljanska pokrajina, ki ji je predsedoval, predstavnik cele Slovenije in vseh Slovencev. Že desetletja dopovedujem, da kakorkoli pomemben je lahko bil Rupnik za ljubljansko pokrajino, ni pomenil za Primorsko, Štajersko, Koroško in večino Gorenjske nič več kot upravitelj sosednje administrativne pokrajine.

Ker sem tista leta preživel na Primorskem, si drznam trditi, da Rupnik za Primorsko ni pomenil dosti, ne kot predstavnik in ne kot usmerjevalec javnega dela. Po njegovem posredovanju sem sicer novembra 1943 šel na Primorsko - a od dneva odhoda do konca vojne in po nej Rupnik ni pomenil nič več kot ime.

Neznan mi je uspešnost počoda domobranov ljubljanske pokrajine v Trnovski gozd v aprilu 1945 (Kociper, stran 239), ko sem videl le Vuka Rupnika, kako je oholo jahal mimo nas skozi Slokarje pod Trnovskim gozdom - o generalu ni bilo ne duha, ne sluha.

Kociper opisuje v podrobnosti protikomunistično delo in organiziranje domobranstva od prvih zbiranj v Šentjakobske šoli od italijanske kapitulacije septembra 1943 do umika na Koroško, in Rupnikovo pot od 1943 do božiča 1945, ko so ga angleške oblasti iz Italije izročile Jugoslaviji, kjer je bil 1946 obsojen na smrt in ustreljen na strelšču ob Dolenjski cesti - vsaj domneva se, da je bil tam kraj njegove usmrtnitve, isto mesto, kjer je bil dobro leto prej ustreljen moj oče po procesu junija 1945. S spoštljivo zadržanostjo sem brskal po razkriti zemlji na mestu, kjer je verjetno padel pod streli. Nobenega znaka ni več. Tudi v tem se kaže brezobzirnost starih in novih oblasti v Sloveniji.

Kociper je napravil slabo uslugo Rupnikovim častilcem in svojim občudovalcem, saj je s knjigo dokazal svojo in Rupnikovo nebogljeno. Težko je



DR. JERRY LINENGER JE PRAZNOVAL 42. ROJSTNI DAN V VESOLJU

razumeti samozavest v nemško moč v aprilu in maju 1945, sedem mesecev po tem, ko je bila Titova vlada ustoličena v Beogradu in v naslednjih mesecih priznana od večine držav v svetu.

Ko so v San Franciscu (aprila 1945) ustvarjali Organizacijo združenih narodov - s Tito vo Jugoslavijo kot ustanovnim članom - se je Rupnikovo voditeljstvo vrtno okrog tega, ali bo nemška lokalna administracija dala na razpolago tovornjake za beg ali ne; ali bo ta ali oni član nemočnega Narodnega odbora dovolj ponizno zadržan do nemških upraviteljev — da bi jih ne razčilil.

Oboji, Rupnik s svojimi sodelavci kakor tudi Narodni odbor, ki mu Kociper ne daje nobene cene, so porabljali svoje energije za notranje uveljavljanje, ki ni seglo daleč preko ljubljanske bodeče žice. Ni jim mogoče odrekati dobre volje, vendar dobra volja v trdi napetosti svetovnih nasprotij gotovo ni dovolj. Ostalo je predvsem v govorjenju. Z govor in predavanji pa ni bilo mogoče seči prav daleč. Kociper je bil in je ostal predvsem govornik.

Rupnik se je obdal z dokaj mladimi, po večini neizkušenimi, vendar njemu predanimi sodelavci. Nič hudega ne bi bilo, če bi zaradi igre nedoračnih desettisoči ne izgubili življenj. Zelo lahko je vso težo vojne in povojne tragedije pri-

pisati »perfidni angleški politiki« Churchillu in njegovim sodelavcem. Ali bi bilo preveč zahtevati spokornega »mea culpa« tudi od drugih?

Med domobranci je bilo mnogo junakov, med političnimi propagatorji si jih zaman iskal. Voditeljstva ni mogoče enačiti z junačenjem, ampak s pametnim vodenjem in uspešno rešitev. [Kociper opisuje, kako se je marca 1944 na Dolenjskem pridružil novomeškim domobrancem, (dali so mu v roke brzostrelko) in je s tem postal bojni tovariš. Takih »salonskih« vojakov smo se na terenu bali.]

**»Leta velikih prevar«**

in

**»Kučanov klan«**

Dve knjigi slovenskih časniki Danila Slivnika in Iva Žajdale, sta ob izidu zbudili dokaj pozornosti:

Ivo Žajdela. *Leta velikih prevar. Samozaložba*, 1996;

Danilo Slivnik. *Kučanov klan*. Promag, 1996.

Obe knjigi razkrivata zakulisno manevriranje v Sloveniji po letu 1991. Slivnik prikazuje javno in zakulisno delo slovenskega predsednika Milana Kučana, ki se naslanja na številne sodelavce »Kučanovega klanca«, preko katerih izpeljuje svoje politične načrte.

Ko je knjiga izšla, je bilo slišati komentarje, kako se Slivnik moti o posameznikih, ki

jih navaja kot Kučanove sodelavce ali nasprotnike. To pačni dokumentirana zgodovina, ampak samo časnikarsko tolmačenje urednika *Maga*. Nedvomno se predsednik Kučan naslanja na številne nekdanje sodelavce in so-partizce, gosto posega v politično dogajanje z dajanjem prednosti sebi podobno usmerjenim.

To skupinsko naslonjenost je Slivnik poimenoval »klan«, lahko bi ji rekli, stara partijska ekipa. Če je razlaga utemeljena ali ne, opisovanje dogajanja vendarle prikaže zakulisno in marsikdaj zavito manevriranje za dosego in ohranjanje oblasti. Celotni Demos, bodisi v polni moči ali pa njegovi ostanki po razpadu, so videti res nebogljeni delci v spopadu z jasno vodenim »klonom«. Zadnji odmevi njegove učinkovitosti se kažejo pač te dni ob ustvarjanju nove slovenske vlade.

Ivo Žajdela je bolj podroben in bolj jezljiv. Velja kot prodoren raziskovalec vojne in povojske dobe, veden zapisoval dogajanje v stalinističnem režimu, odkrivalec grozot vojne in konca vojne. Nekaj let je bil zaposlen kot časnikar pri *Slovencu*. Spremembe v vodstvu lista in glavnih urednikih je spremenjalo jasnost usmerjenja *Slovenca* - in končno privedlo do njegovega konca.

(dalje na str. 12)

**Annie's Slovenian Restaurant**  
8430 Mayfield Rd., Chesterland, Ohio

**SLOVENSKE KOLINE PRI ANČKI**

bodo v nedeljo, 9. februarja

Na jedilniku bomo imeli:

Krvavice, riževe klobase in pečenice  
z ajdovimi žganci in kislim zeljem

Poslastice bodo tudi slovensko domače:  
gibanica, kropci in krofi

Poklicite za rezervacije:

1-216-729-4540

Slovenski muzikantje bodo igrali celi dan!

**Zbori iz Slovenije**

(nadaljevanje s str. 10)

rov z vsega sveta, tekmovanje Des Moines pa je tematsko, vezano na vpliv španske, portugalske ali južnoameriške kulture na zborovsko glasbo, nastopil pa bo tudi v kategoriji sodobne glasbe. Starostna omejitev pevcev je 15 let.«

Posebno v Kaliforniji se bodo morda mogli nekateri naši bralci prisostvovati eni ali drugi napovedanih nastopov.

Dr. Rudolph M. Susel

**LETNA SEJA**

lastnikov certifikatov

**Slovenskega Društvenega doma****Slovenian Society Home**

20713 Recher Ave., Euclid, Ohio

v nedeljo, 9. februarja, ob 2. popoldne

Vljudno vabimo vse lastnike certifikatov in društvene zastopnike, da se te važne seje zagotovo udeležete.

Odbor direktorjev — Board of Directors

# »Senca slovenske zgodovine«

## — II. del —

V enem svojih člankov, ki mu Pirjevec tudi posveča največ prostora, je Pleterski navedel svoje mnenje o »vzrokih tragičnega razkola, ki je zaznamoval slovenski narod v času druge svetovne vojne«. Po njegovem je »ideološki substrat, iz katerega je zrasel slovenski kolaboracionizem, treba iskati v odnosu katoliške Cerkve do sodobnega sveta in njegovih izvirov.« (Tipičen primer, kako je preprosta, sama po sebi razumljiva odločitev dolenjskega kmata, da se upre tistim, ki ga ropajo, pripisana v nekakšen 'ideološki substrat', v katerem se bodo seveda brezupno pomešali pojmi in bo avtor s svojo tezo slednjic prevladal, ker v resnici samo on ve, kaj hoče — opravičiti OF.)

Pleterski namreč posega dač nazaj v zgodovino Cerkve, vse do Leona XII. (1823-1829), katerega vlada je potekala v znamenju ostre reakcije na francosko revolucijo, avinjonsko izgnanstvo in upor »carbonarov«. Takrat naj bi namreč Cerkvi spodrsnilo, da v prihajajoči demokraciji ni zaznala »novega in odločilnega trenutka«, temveč samo eno možnih »človeških slučajnosti«.

Zato si tudi po prvi svetovni vojni Cerkev ni pomislila so-delovati s fašizmom v Italiji, naravna posledica te politike

## V BLAG SPOMIN

ob 5. obletnici, odkar je v Gospodu preminul naš ljubljeni, nepozabni mož, oče, brat in stric



**Jože Rutar**

Umrl dne 1. februarja 1992

Ze pet let te zemlja krije,  
v tihem grobu mirno spiš.  
Srce tvoje več ne bije,  
bolečin več ne trpiš.

Nam pa žalost srca trga,  
rosijo solze nam oči.  
Dom je prazen in otožen,  
ker te več med nami ni.  
Gospod, daruj mu mir,  
naj večna luč mu sveti;  
ker si dobrote vir,  
uživa raj naj sveti.

Zaluboč:  
Žena, Lojzka Rutar  
Sin, Daniel Rutar  
ter ostalo sorodstvo  
tu in v Evropi.

Euclid, Ohio, 30. januarja 1997.

Perry, Ohio

## ALI JE VREDNO BRANJA?

(nadaljevanje s str. 11)

pa naj bi bila okrožnica Pija XI. *Divini Redemptoris*. (Iz tega močvirja naj bi Cerkev pričel dvigovati šele Pavel VI., toda »tega subtilnega, a bistvenega razločka vodilni slovenski katoliški krogi tudi niso bili zmožni zaznati.«) Trmasto so vztrajali na svojih stališčih, tudi ko je Pij XII. »oprezno, pa vendar dokaj odkrito« blagoslovil zavezništvo Združenih držav z Rusijo, v prepričanju, da je v tistem trenutku nacizem najhujše in najbolj nevarno zlo. Takrat, piše Pleterski, se je tudi pokazalo, da Vatikan »ne namerava napovedati križarske vojne boljševizmu, skupaj z nacistično Nemčijo in fašistično Italijo.« In — vsi so to vedeli, vsem je bilo to jasno, samo slovenskim »katoliškim krogom« ne.

»Ali je bilo to neznano edino dejansko poslovno sposobnemu in zato toliko bolj odgovornemu škofu na zasluženem Slovenskem, ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki je v tistem času vendar imel stike z Vatikanom?« se vprašuje Pleterski.

Cerkve pa seveda deluje »sub specie aeternitatis« (Galileju je dala prav šele po 400 letih, Darwinu je dala prvi namig šele po dobrih 100 letih). Dejstvo pa je tudi, da »protisocialistična« *Divini Redemptoris* (19. marca 1937) ni bila nikoli preklicana, pa tudi predelana ne.

Danes, po vsem, kar se je v svetu zgodilo po drugi svetovni vojni, je tudi veliko lažje slediti razne tokove, tako v Cerkvi kot izven nje. Med drugo svetovno vojno pa je bilo predstavnikom ene ali druge vrste v katerikoli zasedeni pokrajini ali državi izredno težko, če ne nemogoče, predvidevati, kje se državna ali cerkvena oblast iz nekih višjih interesov premislila. Ali kje bo spoznala svojo eventualno zmoto in kje jo bo skušala popraviti, in še manj, na kakšen način. Škof ljubljanski pri tem gotovo ni bil nobena izjema.

Pleterski sam se vsega tega zaveda in skuša, celo nerodno, prav za prav žaljivo, opravičiti Rožmana, češ, navsezadnje, kaj pa naj pričakujemo od škofa, ki se je »oblikoval in zrasel v miselno ozkem ambientu.«

Nadaljnje zadržanje slovenske Cerkve pa skuša Pleterski (ali pa je to spet Pirjevec) razložiti s »sektaško noto«, ki da jo je zadobilo »slovensko odporniško gibanje s komunisti na čelu.« Zanimivo pa je pri tem, da skuša s tem absurdnim opravičevanjem zadrževanja slovenske Cerkve v resnici spet opravičiti OF, češ, vsega, kar se je zgodilo, pa se ne bi smelo, je kriva tista nesrečna »sektaška nota« v akcijah Osvobodilne fronte, ki je seveda tudi zakrivila takšno politiko Cer-

kve, kakršno je pač vodila.

Ta »nota« pa ni kakšna piškava »četrtrinka«. Pleterski jih navaja celo vrsto: nagnjenje k ekstremizmu, značilno za vso KPJ. Tega nagnjenja so se zavedali celo v Moskvi *in se ga tudi upravičeno bali*. Kominterni je poslala KPJ sporočilo, da *ne gre sprožati revolucije* takoj, ampak ...»da je zdaj pomembna samo tista faza, ki je posvečena boju proti okupatorju.«

KPJ in z njim KPS, nadaljuje Pleterski, pa tega poziva ni upoštevala in je že sredi septembra 1941 (!) izdala odlok, s katerim je uzakonila »pobiranje tistih Slovencev, ki naj bi bili tudi samo *potencialni sodelavci okupatorja*.«

Že jeseni leta 1941 so se tudi pojavili »levi odkloni« in se v prvih mesecih leta 1942 tako zaostrili, da je moral proti njim nastopati sam Edvard Kardelj, čeprav šele potem, ko jih je Moskva ostro kritizirala. Ti »ideološki odkloni« pa naj bi cerkveni in posvetni nomenklaturi služili kot »imeniten alibi« pri organiziraju »križarske vojne« proti OF.

(dalje na str. 15)

Žajdela konec ni dočakal pri listu; kajti bil je odpuščen, ker je objavljal članke tudi v drugih listih, brez odobrenja svojih predpostavljenih. Knjiga ima v resnici dva dela: zgodbo o šestletni dobi slovenske parlamentarne demokracije, predvsem o dnevniku *Slovenec*, in dva ducata krajših poročil o delu SKD (Slovenska krščanska demokracija) od leta 1992 do 1996. Zapisek konča z orisom razmer tik pred novembrskimi volitvami 1996.

Knjiga je osebna in napeta, iz nje izstopajo posebno kot nesposobni in zviti demosovi politiki, ki imajo pač to največjo napako, da Žajdele niso vedno poslušali. V demokratičnem svetu velja, da si toliko pomembeni, kolikor ljudi imaš za seboj, ali pragmatično: kolikor glasov si dobil pri zadnjih volitvah. Če nisi niti kan-didiral, se težko ponosaš s politično zaslombo.

Žajdela je pomemben kot 'dražilec' spokojnosti in kot analistik preteklosti. Razkrivanje ozadja političnega dela je delno naslonjeno na časnikarske zapiske o privatnih sestankih in razgovorih političnih predstavnikov, pogosto pa ostajajo samo konstrukcije in sklepanja, ki jih danes ni mogče podpreti z dokumenti. Iz

vsega izveni politična neizkušenost krščanskih predstavnikov, posebno ko se spopadajo z mnogo bolj izkušenimi in od bolj zavarovanimi političnimi nasprotniki. Nekatere trditve bi bilo lahko ovreči, druge pa podpreti s trditvami, ki izvirajo iz drugih virov.

Knjiga je napeto branje in gotovo pomaga razjasniti šepavo uspešnost SKD, ki je na novembrskih volitvah izgubila dobršen del svoje politične moči. Žajdela jasno nastopa kot zagovornik Janeza Janše in njegove strake SDSS, sedaj SDS. Njegova zaključna opažanja v zapisku »Lahko bi bilo drugače« so vredna pozornosti.

Vseh pet knjig je zgodovinsko pomembnih. Predvsem v tem, da so izšle - in da dokumentirajo gledanja današnje dobe - ko je spreminjanje gledanj in zavezništva menda velika vrednota, in kjer je starokopitno vztrajanja na jasnih načelih omalovaževano. Ljudje v »zdomski Sloveniji« bi pridobili, če bi malo bolj poznali današnjo »slovensko stvarnost« in bi bili bolj previndni, komu dajejo svoj vpliv - in svoje glasove - v današnji slovenski republike.

(KONEC)

## V LJUBEČ SPOMIN

ob osemnajsti obletnici

*Na božji njivi, v kristalni snežni odeji  
Božično okrašen Tvoj zadnji dom - grob skromni  
Križ objema; tu srce Tvoje blago sniva v ljubezni.*

**Dr. Martin Scancar**

1912



1979

*V smehljajočem soncu, v stihu prelepne pomladi,  
Mura objema deželico rodno s stoletnimi gradovi,  
Zelenimi griči in skrivnostnimi, pravljičnimi gozdovi.  
Domača vas sredi širnih polj se s kapelico blesti.  
Ob zapuščenem domu, v zelenju skritem, potok tiho žubori;  
Očak - stari mlin počiva kot priča davnih dni.  
Žena hiti, mali deček stopica, se njenega krila drži;  
V vinograd, na polje malico nosi, se ji mudi - - -  
Na nebesnem svodu angelskih kril meglici  
V pajčolan ovita, skrita, neizpolnjena je želja Ti:  
V sanjah, upih, hrepenerju po domovini srce ihti.  
K nebu, v ljubezni ročici steza deček - privid medli - - -  
Domov mnogokrat si se z ljubezni vračal v letih jeseni.  
V nebesne višave, kamor Te angel ponesel je v mrzli zimi,  
Duša Tvoja našla je svoj dom v večnosti, med angeli  
Kjer v radosti čuvaš dom in rod močan, ki tam živi.*

V JANUARJU 1997

**Vedno Tvoji:**  
**Vlasta in Sonja**

FRANCE PIBERNIK — Iz zdomskih literarnih arhivov: Anglija

# Neznani pisatelj Saša Jerman

— I. del —

V literarni publicistiki velja prepričanje, da je vse tisto, kar je količaj pomembno v slovenski zdonski književnosti, zdaj vendarle pregledano in vsaj registrirano, če že ni dostopno. Resnično je glavnina najpomembnejšega gradiva evidentirana, toda kljub temu nam posamezni primeri dokazujojo nasprotno, namreč, da bo potrebno še veliko dela, da bo zdonska literatura res dokončno pregledana tudi v tistih področjih, kamor dosedanji raziskovalci niso segli ali pa je bilo njihovo delo nezadostno.

Celo v taki državi, kot je Kanada, se nam je zgodilo, da smo šele pred dvema letoma odkrili odličnega pisatelja **Ludveta Potokarja**, brez katerega si zdaj slovenske književnosti v Severni Ameriki ne moremo več zamišljati. Kaj skrivajo slovenskega srednjameški in južnoameriške države, je pa še precej uganka. Za primer naj zapišem, da je ne raziskana ena največjih tamkajšnjih dežel, to je Brazilija.

## Celo Anglija do nedavna bila lisa

Pa saj niti ni treba tako da leč. Do današnjih dni je bila nekakšna bela lisa v zdonski literaturi celo bližnja Anglija. Tja se je po drugi svetovni vojni zateklo precej slovenskih beguncov, le da je njihovo kulturno delovanje ostajalo v zelo ozkih krogih, da ni rodilo kakšnih izrazitih imen.

Vedeli smo lahko, da je v Londonu deloval **dr. Ignacij Kunstelj** in za londonsko župnijsko občestvo nekaj let izdajal list *Pismo*. Sorazmerno zgodaj se je na Angleškem uveljavil **dr. Ljubo Sirc**, najbolj vztrajno pa je izhajalo glasilo *Klic Triglava*, ki ga je urejal **Dušan Pleničar**. O kakšnih posebnih literarnih dejavnostih in imenih tudi vztrajni raziskovalec zdonske književnosti, **dr. Tine Debeljak**, ni ve-

del zapisati kaj pomenljivejše ga.

Kar nenavadno je, da v Debelskajih pregledih slovenske zdonske literature ni vsaj registrirana publikacija *Književni vestnik*, ki je v letu 1950 napovedovala oblikovanje posebne kulturne skupine v Angliji, niti ni nikjer zapisal imena najpomembnejšega slovenskega pisca v Veliki Britaniji — to je pisatelj **Saša Jerman**.

Bržkone so obstajali razlogi za tako prezrtost, v prvi vrsti pa je treba zapisati, da je slovenska umetniška beseda na Angleškem sredi petdesetih let v resnici povsem poniknila, saj se tudi Saša Jerman ni oglašal v nobeni zdonski publikaciji, čeravno je bilo nekaj možnosti, predvsem v Buenos Airesu.

## Mladeničeva pota in popotovanja

Rod pisatelja Saše Jermana po očetovi strani izhaja iz Bele krajine, po materini iz Dolenjske, rodil pa je se pred 70 leti (2. 11. 1927) v Kočevju, kjer je njegov oče služboval kot sodnik. Družina, v kateri so bili še trije sinovi, se je za krajsi čas preselila v Celje, nato pa se ustalila v Ljubljani.

Tu je Saša Jerman obiskoval III. državno realno gimnazijo Ljubljana-Bežigrad. Njegov razrednik in profesor francoškega jezika pa je bil **Edvard Kocbek**. Vpisal se je v šolskem letu 1938/1939, v tem letu pa

ga je doletela velika nesreča, ki je zaznamovala njegovo življenje — enajstletnemu je umrla mati.

Sledila so okupacijska leta, ko je sicer lahko obiskoval slovensko šolo, toda tudi Jermanovo družino so doletele različne bridkosti vojnega časa. Brat Milan je končal v nemškem koncentracijskem taborišču Dachau, brat Marjan je bil kot absolvent medicine 1944 mobiliziran v domobranstvo in po vojni povsem naključno rešen iz taborišča v Škofovih zavodih.

Manj znano pa je, kako se je v domobranci uniformi znašel sedemnajstletni Saša in kje vse je služil. Po eni verziji je bil najprej v domobranci postojanki Višnja gora, kasneje pa poslan med primorske domobrance, in sicer v Ilirska Bistrica, od koder naj bi se bil ob razsulu umaknil v Italijo.

Nekateri dokumenti pa govorijo, da je bil Saša od 9. septembra 1944 pripadnik Jugoslovanske vojske v domovini, da je torej pripadal četniškim odredom v Sloveniji (dokument Državne obveščevalne službe 11. 9. 1944).

Vsekakor se je spomladis 1945 znašel na Primorskem in se od tam zadnjega aprila z vojaškimi formacijami umaknil preko Gorice, Morara, Visca, Casene v Forli, v taborišče, v katerem so razoroženi oddelki preživeli do septembra, ko so jih Angleži prepeljali v taborišče Eboli blizu Neaplja. Tam so pod šotori prebili do spomladi 1947.

## V reviji »Mi in svet« kot Peter Grajan

V tem času so se slovenski begunci pod vodstvom genera-



Saša Jerman

la Andreja-Ivana Prezija — dobro organizirali, zlasti spodbudno je potekalo kulturno življenje in izobraževanje. Jerman je obiskoval skrajšan program osmega gimnazijskoga razreda in maja 1946 matural.

Vključil se je v kulturno delo, kdaj pa kdaj pomagal pri posameznih dramskih uprizoritvah, ki jih je vodil agilni **Marjan Gorjup**, najpomembnejše pa je bilo njegovo sodelovanje pri literarnem listu *Mi in svet*, katerega gonalna sila je bil likovno nadarjeni **Zvone Žitnik**, tehnično stran pa so pomagali urejati še **Hotimir Gorazd**, **Ludvik Debelak** in **Tone Krois**, tako da je bila sleherna številka likovno bogata. Osrednji literarni del so prispevali **Pavle Boršnik**, **Marjan Gorjup**, **Dimitrij Jeruc** in **Saša Jerman**.

Revija je bila izjemno skrbno razmnoževana, tudi večbarvno, na gešteterju; v času od 1. novembra 1945 do februarja 1947 je izšlo dvajset številk. Glasilo je izdala Slovenski akademski klub, uradno pa je bila to revija Slovenske armije.

Saša Jerman je v reviji prispeval štirinajst proznih besedil, vsa pod pseudonimom Peter Grajan. Njegovo pisateljsko izhodišče je lirična, avtobiografska črtica, ki se izjema dotika kakšne aktualnosti, kot so spomini na pobite (Razmišljanja) ali v begunstvu tragično preminule (Ludviku), sicer pa se v črticah, ki jih je pisal v svojem osemnajstem oziroma devetnajstem letu, predvsem vrstijo mladostnikovi problemi, stiske na razvalinah nekega sveta, ljubezenska iskanja. Vsekakor nekoliko depresivna poezija.

Jerman se z literarnim u-

stvarjanjem ni začel ukvarjati šele v begunstvu. Za pero je prijet že v času šolanja na bežigradski gimnaziji in julija 1944 samozaložniško v drobni razmnoženini izdal troje črtic: *Slutnja*, *Ozdravljenje* in *Moje cvetlice*. Ob koncu skromnega zvezčiča je dodal še krajši zapis z naslovom *Idealistični in materialistični svetovni nazor* v Kralju Edipu. Pri publikaciji je že uporabil svoj pseudonim Peter Grajan.

V Eboliju je Jerman imel veliko časa za literarno ustvarjanje. Redno je pisal dnevnik, nastalo je nekaj pesmi in prvi poskusi daljših besedil.

Med pripovedno najbolj razvijano delo smemo šteti novo Poslednja zgodba Saše Grondinova, morda celo zasnova romana, kar pa ni mogoče z gotovostjo trditi, ker je bilo v reviji *Mi in svet* objavljenih le pet poglavij, nadaljevanje pa je izostalo, ker je revija prenehala izhajati.

V Jermanovi zapuščini je veliko literarnih osnutkov, deloma so vpletenci kar v dnevnik. Med njimi je vsaj zanimiv dramski osnutek z naslovom *Rdeči komisar*, kar je sam označil za igrokaz v treh dejanjih. Žal je ostalo samo pri osnutku.

Literarna skupina v Eboliju ni bila posebno številna; dasiravno je bilo število sodelavcev v reviji kar spodbudno, so bili pa izredni posamezniki, ki so hoteli naprej. To se je pokazalo med drugim tudi v tem, da je Pavle Boršnik natisnil pesniško zbirko *Iz mojih temnih dni* (bibliofilska izdaja v 100 oštevilčenih izvodih, Eboli, 1946), za njim pa še Dimitrij Jeruc zbirko *Pritaval sem* (Eboli, 1946).

Jerman na natis zbirke svojih črtic najbrž še ni mislil. Gradiva je sicer imel dovolj, nepremagljiva so bila najbrž tehnična vprašanja — papir, tipkanje, razmnoževanje.

(Konec prihodnjic)

**BRALCI**  
**AMERIŠKE DOMOVINE:**  
**PRIPOROČAJTE NAŠ LIST!**

**V BLAG SPOMIN**  
NAŠE LJUBLJENE SESTRE  
IN TETE,  
NIKOLI POZABLJENE

**Micke (Mary) Ivec**  
ob četrti obletnici smrti

Visit Our Slovene American  
Auto Repair Shop!  
**NOTTINGHAM AUTO  
BODY & FRAME**  
Frame Straightening  
Collision Repair  
Painting  
19425 St. Clair Avenue  
Tel. 481-1337  
Michael Bukovec, Owner



Umrla je 3. februarja 1993

Srčno ljubljena nam Micka, šla prezgodaj si od nas. Dobra, skrbna si nam bila, kako brez Tebe je dolg čas. Spomin na Te je naš zaklad, saj vsak od nas Te imel je rad. Žalujoči ostali:  
Angela Hutar — sestra  
Nečaki in nečakinje v Ameriki in Sloveniji, ter ostalo sorodstvo.

**Joseph L.  
FORTUNA**

**POGREBNI ZAVOD**  
5316 Fleet Ave.  
641-0046  
  
Moderni pogrebni zavod.  
Ambulanca na razpolago  
podnevi in ponoci.  
  
CENE NIZKE  
PO VASI ZELJI!

**V BLAG SPOMIN**



**Matthew Balazek**

Petindvajseta obletnica  
Izdihnil je svojo plemenito dušo  
dne 1. februarja 1972.

V miru božjem zdaj počivaj,  
dragi, nepozabni nam,  
v nebesih rajsko srečo uživaj,  
do svidanja na vekomaj.

Skupaj mnogo let smo živelji,  
slabe in dobre čase imeli,  
Bog pa je hotel tako,  
da Tebe prvo vzel je v nebo.

Zalujoči:

Žena, Verona

ter ostalo sorodstvo.

Cleveland, Ohio, 30. januarja 1997.

## MALI OGLASI

### FOR RENT

Modern 3 room apt., next to  
Slovene Home for the Aged,  
off Neff Rd. Call 531-5754 or  
951-3087. (x)

**Vladimir M. Rus**  
**Attorney - Odvetnik**

6411 St. Clair (Slovenian National Home)  
391-4000

(FX)

## ŠTIRISTOLETNICA JEZUITOV V LJUBLJANI

### Prek morja v večjo čast božjo

**Začetek slovenskega gledališča z jezuiti? — Leta 1773 je papež iz važnih razlogov spoznal za dobro ukiniti jezuitski red — Uspešni misijonarji**

Jezuiti, ki so v ljubljanskem kolegiju postavili na noge za tisti čas osupljivo razvejen šolski sistem (toliko srednješolscev, kot jih je bilo kolegiju, je Slovenija premogla šele v drugi polovici 19. stoletja!), so bili tudi priljubljeni pridigarji v nemščini in domaćem jeziku, delovanje »v večjo čast božjo« pa je redovnike slovenskega rodu zaneslo tudi v daljne kraje na vseh celinah.

Jezuiti so bili v Ljubljani priljubljeni pridigarji; še posebej se je plemičem in preprostim priljubil prvi jezuitski pridigar **Jona Adler**; na prvo adventno nedeljo leta 1597 so začeli poučevati krščanski nauk v slovenščini (pridige so bile v domaćem jeziku uvedene šele v novi cerkvi leta 1615), k razcvetu bogoslužja v slovenskem jeziku pa so mnogo prispevali rektorji ljubljanskega kolegija, saj jih je bila v prvi polovici 17. stoletja večina slovenskega rodu, med njimi tudi Slovenci **Mihail Herman, Janez Rafael Kobenzl, Andrej Kolperger, Andrej Mikez in Janez Schattner**.

Pridige v cerkvi sv. Jakoba so bile po podatkih iz jezuitske kronike dobro obiskane, še zlasti slovenske; preprosto ljudstvo je prihajalo k slovenskim pridigam, plemstvo in uradniki pa k nemškim.

Jezuiti so v kolegiju ustavili več bratovščin, leta 1605 bratovščino device Marije Vnebovzete — ta je bila prva, zanjo so bile značilne številne spokorniške vaje: člani so se mnogo postili, si polagali kamenje v čevlje, spali na leseni deskah; *Historia annua Collegii Labacensis* tudi poroča, da so se člani te »latinske« kongregacije na veliki petek leta 1610 v cerkvi bičali s tako predanostjo, da so morali pretreseni gledalci, če niso hoteli pasti v nezavest, cerkev zapustiti!

Od l. 1624 je delovala bra-

tovščina Marijinega brezma- dežnega spočetja, od l. 1640 bratovščina Marije kraljice an- gelov varuhov (za nižješolce), leta 1660 je bila ustanovljena še Kongregacija unirajočega Jezusa na križu.

### Začetek slovenskega gledališča?

Prvo »gledališko« predstavo — *Immolatio Isaac* (Izakovo žrtvovanje) — so jezuiti prire- dili ob binkoštih 1598. Pred- stave so pripravljali učitelji v kolegiju pri cerkvi sv. Jakoba: med letom so odigrali okrog pet predstav, in to ob šolskih slovesnostih, cerkvenih prazni- kih itd., od druge polovice 17. stoletja tudi ob dinastičnih praznikih.

Poleg poučnih in moraliz- rajočih del se je uveljavila ale- gorija — leta 1636 npr. v igri *Amor in monte Golgothae a feris laniatus* (Ljubezen, na gori Golgoti od zveri raztrga- na), dijaki pa so ob večerih po mestu in okolici, torej zunaj kolegija, predstavljal igro *Pa- radiž oz. Igro o raju*. Prvič je v jezuitskem *Dnevniku* omenje- na 1657, zadnjič je zabeležena leta 1670.

Je pa natančen podatek, da so 6. februarja 1670 igrali igro v slovenščini, pomenljiv, saj morda pomeni celo začetek slovenske gledališke zgodovine. Iz *Slave vojvodine Kranjske* je znano, da so slovenski dijaki s »študentovsko igro« bolje zabavali preproste ljudi kot potupoči komedijanti in »operisti«, saj so le-ti igrali v nemščini ali italijanščini.

V posebnem seminarju so gojili tudi petje: leta 1612 je bilo v seminar vpisanih osemdeset gojencev, 1718, pa so v dvorcu oziroma »izletišču« Pod Turnom na čas ljubljanskega škofa priredili »majhno opero«.

Nekaj časa je na kolegiju poučeval nekdanji gojenec,

Od l. 1624 je delovala bra-

skladatelj **Janez Krstnik Dolar** (avtor instrumentalnih sonat, maš psalmov in plesnih ciklov *balletti*), nekaj let pa **Mihail Omerza**, poznejši vikar ljubljanske stolnice in predstojnik kora, pisec petih oratorijskih skladb, ki pa se niso ohranile.

Deseti ljubljanski škof, vodja komisije za katoliško obnovo Kranjske **Tomaž Hren**, je za duhovnike iz Rima leta 1602 in 1621 dosegel dovolje- nje, da so lahko uporabljali Dalmatinov prevod *Svetega pisma*. Od izdaje 1500 izvodov jih je ostalo na Kranjskem 800 in le malo se jih je prodalo, verjetno precej velika zalogpa je leta 1616 prišla v last jezuitskega kolegija.

Hren si je tudi prizadeval, da bi katoliški Slovenci imeli potrebne knjige: jezuit **Janez Čandik** je v sodelovanju z njim leta 1612 pripravil prvo slovensko izdajo nedeljskih beril in evangeliiev (*Evangelia inu lystuvi*), prevedel pa je tudi mali katekizem sv. Petra Kanizija, »skusi malane figure na- prej postavljen« (natisnjen je bil v Augsburgu l. 1615, založil ga je dekan **Mihail Mikec**).

### V službi vesoljne Cerkve

Med jezuitskimi misijonarji 17. in 18. stoletja iz »nemških« dežel je bilo največ tistih iz avstrijske in češke province, vsaj trinajst je bilo jezuitov s slovenskega etničnega ozemlja, pot v službi vesoljne Cerkve pa jih je zanesla v daljne, tudi »eksotične« kraje.

**Janez Adolf Steinhäuser** iz Ljubljane je deloval na južno-filipinskem otoku Joló, potem na Mindanau, **Bernard Diestel** iz Vipave na severozahodni indijski obali, v Pekingu in provinci Santung, kjer je tudi umrl, **Marko Anton Kapus** iz Kamne Gorice v Mehiki, **Janez Krstnik Mesar** iz Gorice je širil Kristusovo vero v Makau, Kantonu, severnem Vietnamu, umrl pa je v zaporu v kitajskem mestu Tonkina.

**Inocenc Erberg** iz Ljubljane je bil v današnjem Urugvaju, **Filip Snedec** iz Ljubljane je na potovanju v Južno Ameriko umrl za kugo, prav tako — na isti ladji! — **Franc Vidmar** iz Ljubljane, **Ignac Cirheimb**, rojen na gradu Hmeljnik, je prek Buenos Airesa prispol v Paragvaj in deloval v različnih krajih, **Avguštin Hallerstein** iz plemiške rodbine, ki je imela v lasti Ravbarjev grad v Mengšu, je misijonaril v Mozambi-

ku, Goi, Malaki, Pekingu, kjer je tudi pokopan.

**Adam Hrovat** iz Semiča je menda delal v paragvajskih misijonih, **Anton Meisl** s Ptuja se je odpravil v Novo Grando, današnjo Kolumbiju z obmejnimi predeli Venezuela, in deloval v Cartageni, v Méridi, bil pa je tudi superior reziden- ce Fontibon blizu Bogote, **Franc Ksaver Drenik** iz Planine pri Rakeku pa je poučeval na karibskem otoku Santo Domingo (današnja Dominikan- ska republika).

Ko je Družba prišla v spor s Španijo in Portugalsko zaradi Paragvaja (omajana kolonialna Portugalska si je poskušala izboljšati položaj s poroko portugalske prestolonaslednice Marije z angleškim — protestantskim — knezom Cumberlandskim, poroki pa so jezuiti seveda odločno nasprotovali) in ko je jezuitski špekulant pat- ter Lavalette doživel bankrot in potegnil na dno nekaj fran-

coskih trgovskih hiš, je prišlo do pritiska Francije, Španije, Portugalske, Neaplja in tudi Marije Terezije na papeža **Klemen XIV.**, ki je julija 1773 z bulo *Dominus ac redemptor noster* »po zrelem premisleku, s trdnim spoznanjem in iz polnosti apostolske moči Družbo ukinil, jo zadušil, jo izbrisal, jo odpravil«, češ da se je vmešaval v politiko, izzivala motnje v Cerkvi, sprožala nemire v katoliških deželah, na vzhodu pa da je častila poganske običaje.

Razpust jezuitskega reda je bil v ljubljanskem kolegiju razglašen septembra 1773: breve Klemena XIV. o ukinitvi reda je dobil cesarsko privolitev z lastnoročnim pismom cesarice **Marije Terezije**, podrobnejša navodila je prinesel dvorni dekret; bulo o razpustu je bila razglašena 29. septem- bra, ko je generalni vikar **Karl pl. Peer** članom jezuitskega

(dalje na str. 15)

## V ZAHVALO IN LJUBEČ SPOMIN



1930

1996

Po sklepu Božje previdnosti ter vdani v voljo Gospodarja živiljenja sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je zapustil naš ljubljeni mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

### LOJZE JURKOVIČ

katerega je Bog poklical k sebi 13. novembra 1996. Naš dragi je bil rojen 21. junija 1930 v Slavskem Lazu pri Kočevju. V Ameriko je prišel z ženo Pepco leta 1956. Bil je član Belo-kranskega kluba, društva Kristusa Kralja št. 226 KSKJ, in Carpenter's Union št. 1542.

Pogreb je bil 16. novembra 1996 v oskrbi Grdina-Faulhaber zavoda, s sv. mašo Vstajenja v cerkvi sv. Viljema v Euclidu, O., s pokopom na Vernih duš pokopališču. Globoko zahvalo naj prejme č.g. David G. Baugh, za darovano sv. mašo, za molitve na domu, podaritev sv. zakramentov, molitve v pogrebnem zavodu, za njegove besede v cerkvi, in za zadnje molitve na pokopališču. Najlepša hvala g. Franku Šega za molitev rožnega venca v pogrebnem zavodu, Belo-kranskemu klubu pa za molitve pri odprttem grobu. Iskreno zahvalo naj prejme »Slovenska radijska družina« za spomin našega pokojnika na njeni oddaji.

Prisrčna hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, poklonili krasno cvetje, pokojnega prišli kropit, z nami sočustvovali, se udeležili pogrebsne sv. maše in našega dragega spremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala tudi vsem, ki so darovali v druge dobrodelenne namene, in vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sosedom, ki so nam pomagali v tem težkem času. Hvala lepa pogrebnemu zavodu Grdina-Faulhaber za vso naklonjenost in skrbno vodstvo pogrebnega sprevoda. Hvala vsem, ki so nosili krsto.

Razposlali smo zahvalne kartice vsem, ki so se nas posebno spomnili in za katere smo imeli naslove. Ako kdo take kartice ni prejel, naj nam oprosti in naj s to javno zahvalo sprejme našo globoko hvaležnost.

*Niti rekel nisi z Bogom,  
niti roke nam podal;  
neusmiljena smrt je vzela Te od nas,  
a v srcih naših boš ostal.*

Zalujoči ostali:

PEPCA, rojena Golobič — žena

PAUL, sin, in žena Joy

LYDIA COULTER, hčerka, in mož Garry

RYAN in ROBBY, vnuka; LINDSAY, vnučinja

BARBARA, hčerka

bratje, sestre in ostalo sorodstvo v Ameriki in Nemčiji.

Euclid, Ohio, 30. januarja 1997.

## V NEPOZABEN SPOMIN

### Anton in Antonia Novak

7. OBLETNICA

27. OBLETNICA



Umrla 3. februarja 1990.

Umrl 15. novembra 1970.

*Večna luč naj njima sveti;  
naj počivata v miru.*

Žalujoči:

Hčerki: Mary Petric  
Olga Campbell, z družinama  
in ostalo sorodstvo.

## Prijatel's Pharmacy

St. Clair & E. 68 St. 361-4212  
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA  
ZA RAČUN POMOČI  
DRŽAVE OHIO - AID FOR  
AGED PRESCRIPTIONS

**Anton M.  
LAVRISHA**  
Attorney-at-Law  
(Odvetnik)  
18975 Villaview Road  
at Neff  
**692-1172**  
Complete Legal Services

## »Senca slovenske zgodovine«

(nadaljevanje s str. 12)

Isti »odkloni« in »sekaške note« so Pleterskemu odn. Pirjevcu narekovalo, da postavi trditev o »izdajstvu« protikomunističnega tabora na čelo članka oz. da je ta članek med prvimi v knjigi. Po vseh teh »odklonih« in »sekaških notah« postane namreč govorjenje o »narodnem izdajstvu« navadno propagandno blebetanje, pa naj bo zapisano na še tako visoki »akademski ravni«.

KPS si je torej lahko privoščila vse, od ekstremizma do terorizma, od sektaštva do »odklonov«, ki seveda pomenijo nekontrolirano pobiranje nedolžnih ljudi. Vsak odpor proti temu pa je že vnaprej ožigosan kot »narodno izdajstvo«. In v tem je pravi razlog, zakaj je danes potrebno vsa ta razpravljanja zaviti v nekak akademski mrak. Toda umor je umor, ne pa »sekaška nota« ali »levi odklon«.

»Dolomitske izjave« iz marca 1943 se Pleterski ne dotika preveč. V njej vidi, kot pravi Pirjevec, predvsem »miren prehod k socialdemokratski družbeni ureditvi«, ne pa udarca izvirnemu pluralizmu OF. Pirjevec jo razлага kot dokument, ki je bil potreben

zaradi »strateških razmer« spomladi 1943; ko so se jugoslovanski komunisti »resno bali izkrcanja zahodnih zavezniških na dalmatinski obali«. Takšno izkrcanje, piše Pirjevec, bi »povsem spremenilo obstoječe ravnotežje sil na jugoslovenskem prostoru... v Sloveniji pa dalo močan zagon katoliški in liberalni komponenti v OF, kakor tudi tisti izven njem.«

In potem preide na najbolj zanimiv del svojega članka. Navaja namreč dokument z oznako HS 3/191/10390, ki naj bi bil odkrit v »pravkar« (1993?) odprttem arhivu britanske medvojne Agencije za strateške operacije (SOE oz. Special Operations Executive) v zasedeni Evropi.

Ta dokument naj bi dokazoval, da »strahovi pred zavezniškim izkrcanjem« niso bili iz trte izviti. Dokument nosi datum 5. junija 1943 in se nanaša na britansko politiko na Balkanu. Ključni odstavek se glasi:

»V Sloveniji, ki je v povsem neodvisni situaciji, ne bomo podpirali partizanov, ki so znani kot komunisti, temveč bomo navezali stike s protikomunističnim slovenskim giba-

njem, s katerim je »C« že v kontaktu in ki ga podpira jugoslovanska vlada v Londonu.«

Avtentičnost tega dokumenta, odnosno prevoda, bo seveda potrebno ugotoviti. So pa še druge težave: junija 1943 je bil na slovenskih tleh še vedno britanski radiotelegrafist Tone Božnar, ki je vzdrževal zvezo med Slovenijo in Londonom, posebej med SLS in dr. Krekom. V vsem znanem materialu, ki se nanaša na Božnarja in njegovo delo, ni sledu o neki takšni odločitvi britanske SOE, kaj šele britanske vlade.

Morda je zadevo nakazal dr. Krek, ki je po vojni nekje zapisal, da se je po domobranci prisegi (spomladi 1944) vse podrlo. Res je namreč, da je bilo takrat tudi na protikomunistični strani slišati, da obstajajo stiki z britansko tajno službo SIS (Secret Intelligence Service), katere direktor je bil označevan s šifro »C«.

Lahko pa je vse skupaj tudi obtičalo v pisalni mizi Jamesa Klugmana, šefa SOE v Kairu, poznanega funkcionarja britanske Komunistične partije. Tudi oznaka »HS« je za britanske dokumente nenavadna. Po večini so označeni z »FO« (Foreign Office) ali »WO« (War Office).

Kaže pa, da se — kljub temu, da Pirjevec označuje knjigo Janka Pleterskega za »najbolj vznemirljivo« — nihče med slovenskimi zgodovinarji še ni lotil tega dokumenta ali skušal zaslediti kakršen koli »follow up«, kot temu pravimo v Ameriki.

Pleterski se ustavlja tudi ob pokolu domobrancev, ki ga razлага kot »najusodenjši uaderc osvobodilnemu boju slovenskega naroda«. Potem, ko proglaša, da za to dejanje ni nobenega opravičila, piše takole:

»(Ta pokol) pomeni za slovensko KP prvi in najusodenjši polom njene lastne osvobodilne zamisli in prelom besede, dane v Dolomitski izjavi o mirnem prehodu k socialistični revoluciji po osvoboditvi slovenskega naroda....znanje in spoznanje o tem je politično udarilo šele naslednji rod in njegova prizadevanja.«

To pa nas seveda pripelje v današnji, v naš čas.

Težava s članki, kakršni so objavljeni v knjigi *Sence Ajdovskega gradca*, je, da je na njej potrebno odgovoriti, čepravno pomeni prav to odgovarjanje samodejno podaljševanje našega tragičnega spora. Toda krvide KPS ni mogoče oprati z visokodonečimi, intelektualno prodornimi razpravami. Šlo je za to, da so slovenski ljudje na eni strani klali slovenske ljudi na drugi. To je golo dejstvo.

Edina rešitev te strahotne travme, ki leži na duši slovenskega človeka, je zato samo v priznanju, obžalovanju in odpuščanju. Če hoče Slovenija v resnici zaživeti kot pravna država, in če hoče biti kot taka priznana tudi v svetu, potem mora najprej poravnati ta račun. Druge poti ni. Navseza-

## 400-letnica jezuitov

### v Sloveniji

(nadaljevanje s str. 14)

reda naznanih, da je sveti sedež iz važnih razlogov spoznal za dobro popolnoma ukiniti jezuitski red, in jih pozval, naj to sprejmejo kot zvesti služabniki države in cerkve.

Navodila z Dunaja glede delovanja nekdajnih jezuitov oz. »razjezuitov« niso bila povsem jasna: zasesti je bilo treba vsa njihova posestva, redovne hiše, arhive, popisati premoženje, odpustiti vse novice, vsem članom reda izplačati odpravino itd. Tedanji škof **Herrstein** nekaterim samostanom ni bil preveč naklonjen, njegov odnos do jezuitov na sploh pa ni bil negativen.

Ponovno je družbo ustanovil papež **Pij VII.** z bulo *Sollitudo omnium ecclesiarum* leta 1814, na Kranjsko pa so jezuiti znova prišli najprej kot misijonarji v Repnje pod Šmarino goro leta 1870 (le za tri leta), kasneje so se našeli pri sv. Florijanu v Ljubljani, potem v novi hiši na Poljanah, leta 1918 je ljubljanska hiša pod novo redovno upravo v Zagrebu.

Leta 1923 je škof **Jeglič** posvetil cerkev sv. Jožefa v Ljubljani, dve leti kasneje prvi dom duhovnih vaj na Slovenskem pri sv. Jožefu v Ljubljani; leta 1949 so morali jezuiti zaplenjeno cerkev sv. Jožefa zapustiti, ukazano jim je bilo bivati v gradu Bogenšperk pri Litiji.

Leta 1963 so se slovenski jezuiti združili v bolj samostojno upravno enoto, imenovano distrikt, leta 1969 pa je bila ustanovljena *Slovenska viceprovinca Družbe Jezusove*. Leta 1976 se je začela v Dravljah v Ljubljani zbirati skupina *Kres*, ki zagovarja življenje iz duhovnih vaj sv. Ignacija Lojolskega, že leta pa se tamkajšnji župnijski urad ukvarja z izdajateljsko dejavnostjo.

**Igor Bratož**  
Delo, rubrika Kultura,  
22. januarja 1997

## KOLENDAR

### FEBRUAR

2. — Misijonska Znamarska akcija postreže s kosirom v avditoriju pri sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1. pop.

8. — Dramsko društvo *Lilija* prieja maškarado v Slovenskem domu na Holmes Ave. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Godci.

8., 9. — Smučarski vikend v Ski Windham, N.Y. Informacije: Ivan Kamin (212)

dne, če je bilo tako lahko v treh tednih pobiti dvanaest tisoč ljudi, kako neprimerno lažje je vendar reči:

Obžalujem.  
(KONEC)

## MALI OGLASI

### FOR RENT

6 rooms, duplex. Collinwood area. Call 851-5761.

983-3830, Karl Klesin (216)  
361-4337.

## MAREC

2. — KSKJ društvi št. 25 in 162 sponzorirata golaž s polento kosilo v dvorani sv. Vida. Serviranje od 11. do 1. pop.

9. — Slovenska šola pri sv. Vidu postreže s kosirom v farnem avditoriju. Serviranje med 11. dop. in 1.30 pop.

9. — Dramsko društvo *Lilija* poda igro v Slovenskem domu na Holmes Ave. Pričetek ob 3h pop.

16. — Federacija Slovenskih domov priredi letni banket v SND na St. Clairju.

## APRIL

5. — Tabor DSPB priredi spomladanski družbeni večer z večerjo in plesom v Slovenskem domu na Holmes Ave.

12. — Pevski zbor Jadran ima spomladanski koncert v SDD na Waterloo Rd. Igra Fred Zichich orkester.

13. — Kr. št. 2 SNPJ ima Super Button Box Bash 16 v SDD na Recherjevi ulici, od 1. do 5. pop.

15. — Izredno: Koncert svetovno znane pianistke Dubravke Tomšič v dvorani Severance Hall v Clevelandu.

19. — Slovenska šola pri sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 6.30 zv.

19. — Primorski klub prieja »Primorski večer« z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

26. — Pevski zbor Zarja ima koncert z večerjo in plesom v SDD na Recher Ave.

27. — Klub upokojencev St. Clair Ave. ima večerjo v SND na St. Clair Ave.

## MAJ

3. — MePZ »Emil Adamič« iz Ljubljane ima koncert v SND na St. Clair Ave.

25. — Društvo SPB Cleveland sponzorira spominsko sv. mašo ob 12. uri pri Lurški Materi božji na Chardon Rd. v Euclidu.

## JUNIJ

14. in 15. — Tabor DSPB ima spominsko proslavo pri Spominski kapelici na Slovenski pristavi. Dne 14.6 zv. molitev pri kapelici in prižiganje kresa. Dne 15.6 sv. maša ob 11. dop.

## JULIJ

13. — Misijonska Znamarska akcija priredi piknik na Slovenski pristavi. Ob 12. uri opoldan sv. maša.

27. — Slovenska šola pri sv. Vidu prieja piknik na Slovenski pristavi.

## SEPTEMBER

21. — Društvo SPB Cleveland sponzorira romanje k Žalostni Materi božji v Frank, Ohio. Sv. maša ob 12. uri, druge pobožnosti ob 2h pop.

## NOVEMBER

16. — Kr. št. 2 SNPJ ima jesenski koncert v SDD na Recherjevi ulici v Euclidu.

## Misijonska srečanja in pomenki

### 1167. Na Svečnico, praznik Kristusovega

darovanja, 2. februarja, predi MZA Cleveland letno misijonsko koso v avditoriju pri fari sv. Vida. Serviranje od 11.30 do 1. popoldne. Hrana bo brez dvoma kot vedno odlična. Misijonske prijatelje pa prosimo, da bi tudi oni darovali ob tej priložnosti malo večje darove za sklad MZA za vse naše misijonske pionirje ali posamezne misijonarje na terenu. Božja Dobrota nam dolga leta veliko daje in ne bo nič dolžna ostala, če smo ob takih prilikah zares *velikodušni!*

Pravkar sta se oglašila pionirka ga. Antonija Gregorin iz San Francisca, in župnik dr. Pavel Krajnik iz Lorain, O., vsak s \$300 za enoletno pomoč bogoslovju v Ruandi ali Sloveniji. Tokrat bo šlo oboje v Ruando.

Vdova Mari Celestina je darovala v spomin rajnega moža Mirota \$1750 za tele namene: Po \$300 (\$200 dar in \$100 za sv. maše) trem: o. Ludviku Tomažinu v Zambiji, za katerga je daroval tudi Janez Prosen \$300; g. Janezu Mrvarju v Ekvadorju in g. Francu Urbaniju v Argentini. Darovi o. Tomažinu, g. Mrvarju in g. Urbaniju so bili takoj odposlani.

Dalje, za misijonarje in misijonarke na Madagaskarju od ge. Celestine \$100 v dar in za deset sv. maš po \$10 v stotaku; usmiljenkam (4) za begunce v Ruandi in Burundiju \$100; Skupnosti Loyola v Sloveniji \$100; za gregorijanske sv. maše (30 dni zaporedoma, brez prestanka) \$450.

#### 90-letnico bogatega življenja

je včeraj, 29. januarja, praznovala ga. Frances Kosem. Mati je duhovnika Franca, ki deluje v clevelandski škofiji, medicinske sestre Zofi, Urške Stepec, Marijana Kosem in Mari Celestina. Živi s hčerkjo Zofi in je desetletja nam znana kot izredno velikodušna ljubiteljica misijonarjev. Skoraj ni podviga, kjer ne bi pomagala,

če v MZA odkrije kako potrebo in zmore dodati svojo pomoč. V tem ji je zelo podoben g. Stefan Novak v Scarboroughu, Ontario, Kanada.

Kosmovi mami želimo še veliko let misijonske ljubezni, sredi lastnih otrok, ki so vsi, kot njihova mati, misijonski pionirji! Molimo zanjo.

Nedavno je praznovala v Evelethu, Minnesota, 92-letnico življenja ga. Marija Paternost, mati MZA predsednice, ge. Anice Tushar. Njen mož Ivan je bil mučen od partizanov kot župan v Velikih Laščah na Dolenjskem in prebijala se je sama skozi življenje po prihodu v Gilbert, Minn., kot begunka. Misijoni so bili vedno njena ljubezen. Želimo ji zdravja in zadovoljstva v Domu za ostarele, kjer preživila ta leta svojega življenja. Zanimivo, da je bil njen rajni mož Ivan rojen v Ameriki. Molimo zanjo.

V Torontu so v župniji Marije Pomagaj 21. januarja pokopali mojega sošolca iz ljubljanske klasične gimnazije dr. Vojkota Bratine, moža moje dolgoletne zdravnice dr. Glorije Cerar-Bratina, ki ji dolgujem veliko za njeno pomoč pri mojem zdravju. Dr. Vojko je bil do upokojitve profesor na torontski univerzi. Odpovedalo mu je srce. RIP!

Molimo za bolne sodelavce in pionirke v MZA. Vsi se staramo in bolezen se pojavi navadno na hitro, brez napovedi. Pazimo po pameti na svoje zdravje, ki je dragoceni božji dar in zavisi velikokrat tudi od načina našega življenja.

#### MZA Milwaukee prodaja

peciva je 14. in 15. decembra kot vedno lepo uspela. Predsednica ga. Mary Coffelt je o dogodku 16. decembra sporočila več podrobnosti v svojem pismu: »V dvorani sv. Janeza Evangelista nas je 5 poskrbelo z dobro pripravo, da

so farani lahko nakupili veliko lepih in okusnih dobrot.

Naša sodelavka ga. Mary Mernik je izgubila moža Franca, ki je bil v Domu skoraj 6 let. Umrl je 26. in bil pokopan 29. novembra. Bilo je za oba zadnja leta veliko trpljenja. Smrt ga je rešila težkega križa. Naj počiva v miru!

Ga. Frances Dragan nam je lansko leto pekla in pomagala. Letos je pa zelo bolna in je bila en teden v bolnici. Naš duhovni vodja dr. Jože Golé je bil tudi teden dni v bolnici. G. Smolič je pa srečno prestal operacijo. Molimo za vse, saj to je največja moč, ki nas krepi in ohranja tesno povezane.

#### Ga. Lorraine Wojtecki se je preselila.

Dala mi je \$300 za pomoč njenemu bogoslovcu Igorju Krašnu, ki je v 5. letniku ljubljanskega bogoslovja in bo drugo leto novomašnik. Upa, da se ji bo oglasil.

Za pecivo smo doobile \$1204. Za o. Pepija Lebreht v Beninu, Afrika, so darovali: ga. Matilda Simčič in družina Coffelt, vsak po \$100, in v spomin rajnega Franka Mernika, njegova žena Mary, od prijateljev \$70.

Skupaj tako zbranega ob tej priložnosti \$1924.«

Ga. Simčič v poročilu doda: »Uboga Mici Coffelt, toliko skrbi in dela kot ga ima ona, je občudovanja vredna. Njen mož ni zdrav in njen križ ni lahek. Vsak dan paži tudi vnučke in vnučkinje, da gredo starši lahko na delo. Njeno pecivo prinese vedno več kot polovico denarja, ki ga dobimo.«

Naj Bog povrača gorečim sodelavkam njihove vsakoletne napore na pikniku in pri prodaji peciva po njih potrebah. Gospe Coffelt posebna zahvala za dolgoletno vodstvo delavnega odseka v Milwaukee.

#### Prijatelji Radia Ognjišče

so lepo povabljeni, da poravnajo, kadar jim je možno, članarino za 1997, ki znaša \$60. Za vse smo vnaprej že

plačali v dveh čekih \$1920 za 32 dosedanjih članov med nami. Je težko pošiljati vrsto manjših čekov čez leto.

Prosimo, da poravnajo svojo članarino direktno na moj naslov, ker moramo vsoto vrniti MZA depozitu za vse.

Dosedaj so poravnali za 1997: Anica Tushar, Sonja Ferjan, Rudi Knez, Jože Levstik, Stefan Novak, dr. Pavel Krajnik, Frances Hočvar, Marija Ribič, Jože Želle (za 1996 in 1997), Stana Oven, Jože Rus, Fr. Franc Šeškar, Rose Vičič in Fr. Charles Wolbang.

Radio Ognjišče že zelo vpliva v domovini, kar se je čutilo že 1996 o božiču, ko je ustvarjal posebno razpoloženje za praznovanje praznika. Še 'ata dedek' se je toplo počutil in ga ni zeblo, kot nam iz Slovenije dobre duše poročajo. *Pridobivate nove člane in članice za PRO.* Tudi to je misijonsko delo za blagor in boljšo bodočnost Slovenije!

#### Rev. Charles Wolbang CM

St. Joseph's Seminary  
65 Mapleton Rd. P.O. Box 807  
Plainsboro, NJ 08536-0807  
Telefon: 609-520-8839  
Fax: 609-452-2851

## NOVI GROBOVI

(nadaljevanje s str. 9)

voda s pokopom na Vernih duš pokopališču.

#### Hanna Gaber

Dne 25. januarja je v St. Augustine Nursing Home umrla 100 let stara Hanna Gaber, rojena Žitko v Sloveniji, zadnja leta živeča v Lakewoodu, vdova po Charlesu, sestra Vide Kerner. Pogreb je bil 29. jan. v oskrbi Želetovega zavoda s sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzetje in pokopom na

pokopališču Knollwood.

#### Antonia M. Rozman

Umrla je Antonia Mary Rozman, rojena Gregorcic, vdova po Louisu, mati Louisa, Alberta in Edwarda (vsi že pok.), 9-krat stara mati, 13-krat prastara mati, sestra že pok. Mary Simoncic, Josephine Kelly in Josepha. Pogreb je bil 29. jan. v oskrbi Fortunovega zavoda s sv. mašo v cerkvi sv. Lovrenca in pokopom na Kalvarije pokopališču.

#### Joseph A. Delost

Dne 25. januarja je umrl 75 let stari Joseph A. Delost, vdovec po Alice, oče Carol Ann Hoyt, Patrice Brugh in Edwarda, 6-krat stara mati, brat Johna in Mary Yost. Pogreb je bil 28. jan. v oskrbi Brickmanovega zavoda.

#### Joseph E. Hrovat

Dne 22. januarja je za srčnim infarktom umrl 67 let stari Joseph E. Hrovat, rojen v Clevelandu, mož Dolores, roj. Zagar, oče Dale-a, Roberta, Raina, Josepha in JoDee Coulter, 4-krat stari oče, brat Ludwiga ter že pok. Jennie Intihar, Olge Ponikvar, Rose Kisley, Stanleya, Williama in Mary Ann White, član KSKJ št. 146. Pogreb je bil 27. januarja v oskrbi Ferfoljevega zavoda.

#### Marie Korosec

Dne 24. januarja je v Gateway Health Care Center umrla 93 let stara Marie Korosec, rojena Mikatok, vdova po Johnu, mati Marianne Sauvain (pok.), 2-krat stara mati, 5-krat prastara mati in 6-krat pra-prastara mati, članica SŽZ št. 47. Pogreb je bil 28. jan. v oskrbi Želetovega zavoda s sv. mašo v cerkvi sv. Jeroma in pokopom na Vernih duš pokopališču.

## WATJ 1560 AM

PRESENTS

### Weekend Polkas

#### Saturday

8:00 a.m. - 10 a.m. Polkas with Al Markic

10 am -12: Polka Spotlight,

Host Joe Godina

12 - 1 p.m. Mario's International Music

Host Mario Kavcic

1 p.m. - 3 p.m. Almar with Guest Musician

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

#### Sunday

10 a.m. - 10:30 a.m. \*Magic Sound of the Button Box

Host John Pestotnik

10:30 a.m. - 11 a.m. Reflections of the New Slovenia

Hostess Linda Cimperman

11 a.m. - 1 p.m. Polka Fun With Al & Harry

Host Al Markic & Harry Faint

1 p.m. - 2 p.m. \*Polka Tributes

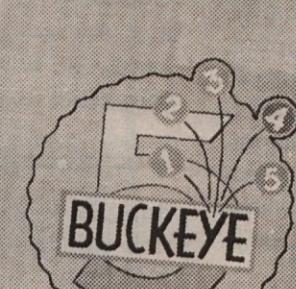
Host Al Markic

2 p.m. - 3 p.m. Just Good Polkas

3 p.m. - 5 p.m. Polkatime America

\*SPONSORED BY ANDY CASHEN

Match 5 Numbers  
and You Could Win  
\$100,000!



The Easiest BIG WIN Ever!  
FEEL LUCKY TODAY!  
OHIO LOTTERY

Lottery players are subject to Ohio laws and Lottery Commission Regulations.  
©1996 Ohio Lottery Commission. William G. Howell, Executive Director, Ohio Lottery

If you  
play, then  
this may  
be the last  
time you'll  
have to  
pack one  
of these.